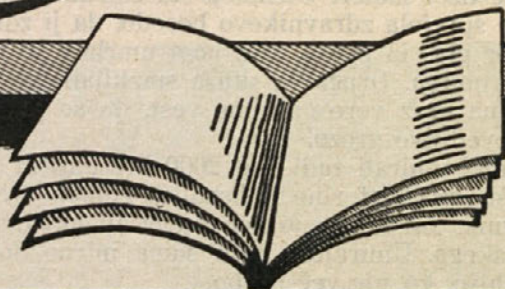

CVETJE

Letnik LI.
Ljubljana

1934 - VIII.
Avgust

P. KRIZOSTOM:

Lilija večnega Vrtnarja

(Za god sv. device Klare 12. avgusta.)

Slišala je Frančiškov glas,
gledala njegov proseči obraz.
Žrla mu je v nedolžne oči
in spoznala v globini duše,
kako Frančišek le v Bogu živi.

Šla je za njim skozi temino
k solnčnemu božjemu svitu
odeta v dragoceno tkanino,
osa v knežjem nakitu.

Lepota kraljevske hčere
v kamrici duše živi,
tam kjer je svetloba vere,
tam kjer upanje in ljubezen gori.

Klara je ves nakit odložila;
preko ramen so se ji vsuli lasje.
Globoko se je pred Frančiškom
sklonila
in darovala Gospodu svoje srce.

Lilija večnega Vrtnarja je postala
in še vrtnarica za Gospoda
lilije je nežne negovala.

Nebesa so nad njo strmela
in strmeli je ves prevzel
od lepote njene jasne duše
celo hudobni in naduti svet.

O svet je bil tedaj s trnjem pokrit
in ves je bil v temo zavit.

Klara pa je sredi trnja
v jasni luči cvetela
kristalno čista in nedolžno bela.
Njen zgled jasno gori
tudi še v naše mračne dni.

Mati in konec njenega življenja¹

Francoski zdravnik Lovern, ki ni bil veren kristjan, pripoveduje, da je videl umirati več tisoč mater. Gledal je na smrtni postelji matere brez vere. Vsaka taka je sprejela zdravnikovo besedo, da ji zdravila ne morejo več pomagati, kakor glas iz pekla. »Ne bom umrla,« se reva še tolaži in zvija se v groznem obupu. Druga se skuša smehljati, ko je srce obupano in prazno. Vsaka žena brez vere sprejme vest, da se je približala zadnja ura, z neko nedopovedljivo grozo.

Isti mož je videl umirati tudi nad 2000 krščanskih vernih žen. Njih smrt je bila najlepši izraz materine ljubezni in globoke vernosti. »Pri taki smrti,« pravi zdravnik, »ni nič samo zunanega ali navideznega, nič obupnega ali grobu enakega. Umirajoča mati sama mirno določi vse za svoj pogreb in domačo hišo, ko nje več ne bo.«

Zvon zapoje, bolno mater gredo previdet. Ljudje se zberejo okoli bolniške postelje, ko pride Bog potolažiti in pokrepčati svojo zvesto hčer za zadnji boj, preden jo v nebesih poplača za njen trud. V stanovanju je vse pospravljeno, miza je belo pogrnjena; revna hiša je postala svetišče, kjer prebiva Bog. »Glejte Jagnje Božje« ... vse moli; mati, ki ji pešajo moči, moli natihem z drugimi. Ko je pobožna žena prejela svojega Boga, so njene misli v nebesih in na križu; poslavlja se od svojih z močno in gorečo ljubeznijo. Človeku se zdi, da je ta bolna žena že čisti duh, ljubezni poln, ki prihaja iz onega sveta. Poslušaj, kako zadnjič opominja in prosi svoje otroke, naj Boga ljubijo in Marije ne pozabijo, naj prejemajo svete zakramente in pošteno živijo. Lahka in polna tolažbe je smrt verne matere, ki je obdana od svojih dobrih otrok, ki jim gre v večnost pripraviti pot.

Le pogledajte jo na mrtvaškem odru, kako mirno spi! Najlepše na svetu, materine oči, so se zaprle, toda tako lahno so zaprte, kakor bi duša že gledala nebeško slavo. Po obličju je razlita neka sveta resnost, božji mir; v belih rokah, ovitih z rožnim vencem, je križ, zadnje naše upanje in zadnja naša tolažba. — Prihajajo jo kropiti, toda vse jim priča, da je rajnka dosegla mir. Smrt dobre matere ni strašna, ampak čudovita, lepa in tolažilna.

Zakaj je verni ženi smrt tako lahka?

Na Veliko noč leta 387. je bil sv. Avguštin v Milanu krščen. Kmalu potem je šel z materjo Moniko domov v Afriko. V Ostiji, rimskem pristanišču, sta čakala na ladjo in se pogovarjala. Srce blažene matere Monike je bilo prepolno veselja. Spominjala se je preteklih let in sedanje sreče. Leta in leta je jokala za izgubljenim sinom. Tisočerm dnevom žalosti in joka je slednjič sledil dan, ko se je lahko smejala. Vse je zdaj spoznala, da ji je Bog ravno po veliki žalosti pripravljati tako veliko veselje in toliko tolažbo. Tisti večer pravi svojemu sinu: »Sin, življenje me več ne mika. Na zemlji nimam več opravka, odkar se je moje najslajše upanje in najsrčnejša želja, da bi te videla katoliškega kristjana, izpolnila, čeprav ni tega nihče pričakoval. Bog mi je podelil milost, da si postal njegov služabnik. Kaj naj še delam na tem svetu?« — Želja se ji je izpolnila. Peti dan po tem pogovoru je zbolela, deveti dan boleznijo je umrla. Tik pred smrtjo je prosila sina, naj se je spominja pri daritvi sv. maše. Zdaj počiva sveta mati v lepi cerkvi v Rimu, ki je posvečena

¹ »Domoljub«, 1. VI., str. 91. Prim. Otto Karrer, Seele der Frau, München 1932, str. 23. nsl.

njenemu velikemu sinu Avguštinu. Leta in leta je jokala, poslednji dan se je smejala.

Kakor sv. Monika se uleže marsikatera verna slovenska mati na mrtvaško posteljo. Spomni se na minula leta. Hitro so pretekla, izginila so kakor senca, kakor dim so se razblinila, odletela so kakor ptica, ki leti po zraku in ne pusti nobenega sledu za seboj. Kako naglo je postala iz otroka dekle, nevesta, mati in stara mati! Ko bo ona v grobu, bodo

Sv. Frančišek sprejema sv. Klaro v svoj drugi red

drugi otroci začeli tok življenja in ravno tako hiteli grobu nasproti. Kako je vse na svetu prazno in minljivo...

Zdaj je bila vesela nevesta, čez malo časa je že slabotna žena brez moči, katero kliče grob na svoj dom. Rod pride in gre. Naslednji se pa več ne spominja tega, kar je bilo prej. Življenje bi ne imelo vrednosti, če bi bilo vse le posvetno in zemeljsko. Krščanski materi pa sveti ob smrtni uri veselo upanje večne sreče. Njej veljajo besede sv. pisma: »POSLEDNJI DAN SE BO SMEJALA« (Preg. 31, 25).

Kako lepa je smrt dobre matere! Moči so ji opešale, delati ne more več. Na rokah se še poznajo žulji kot priče njenega dolgoletnega truda.

Prva je vstala, zadnja šla spat. Kolikokrat je stradala, delala čez svoje moči za vse skrbela, za vse trpela; hišo je ohranila s svojo pridnostjo. Veselja reva ni dosti imela, dobrega še manj. In vendar je zdaj vesela, saj je dopolnila delo, katero ji je odločil Bog.

Na smrtni postelji je med svojimi. Ni imela navade, da bi otroke vedno poljubovala in k sebi stiskala, ko ni bilo skoraj nikdar časa za igranje. Toda ljubila jih je z vsem ognjem svojega srca, zanje delala, zanje trpela. Te svoje male je izročala Bogu in zanje molila. Bog je uslišal njene prošnje. Otroci so ostali nedolžni in poštene. — Sv. pismo pravi, da je nebeško kraljestvo podobno kupcu, ki je našel dragocen biser in šel ter prodal vse, kar je imel, in kupil tisti biser. — Tudi krščanska mati je našla ta dragocen biser — neumrjoče duše svojih otrok. Iskala ga je celo življenje in našla. Za ta biser je vse žrtvovala, tudi svoj mir in svojo srečo, svoje moči in svoje življenje. Le eno skrb je vedno imela, da bi bili njeni otroci enkrat pri njej v nebesih. Težko je bilo to delo, toda v primeri s plačilom je delo še vedno neznatno. Kaj je teh par let trpljenja, če gledamo v večnost! Nad tako materjo so se izpolnile besede sv. Duha: »KATERI SEJEJO S SOLZAMI, ŽANJEJO Z VESELJEM«. — Čim več je delala in trpela, bolj vesela in potolažena bo šla iz tega sveta. Ko bo dan življenja končan, zapusti mati s smehljajem na svetem obličju njivo, kjer je našla bisere, smehljaje otrese zadnji prah, ki jo veže na dolino solz. Kdo more biti v nebesih bolj srečen kakor mati, ki ima vse svoje otroke pri sebi? Sreča otrokova bo materina sreča in vsak zveličani otrok bo pomnožil materino blaženost. Pri mrtvaškem odru otroci bridko jokajo, mati pa smehljaje počiva.

Kako tolažilna je za mater zavest: »Nisem zastonj živela. Otroke sem izredila za Kristusa. Ko mene več ne bo, se bo moje delo še poznalo pri otrok otrocih.« Kristus je zvest plačnik. On, ki bo povrnil vsakemu kozarec mrzle vode, bo povrnil tudi materi, ki je obiskovala njegovo cerkev in prejemale sv. zakramente, ki je v najhujšem delu tako rada molila in se v vsaki težavi k njemu zatekala. Kolikokrat je bilo težko! Saj je bilo njeno življenje skoraj sama Kalvarija, le prepogosto je bila podobna žalostni Materi pod križem. Če so prej tekle solze, ji danes, na dan smrti, radost in veselo zaupanje polni srce. »Bog je slišal moje vzdihne in videl moje solze. Ne bo pozabil reve, ki je imela tako malo dobrega na svetu.«

Gospod je videl, kako je bila ta verna žena mati revežev in vseh zapuščenih. Sama je večkrat trpela pomanjkanje, da bi drugim pomagala. Zdaj se bodo izpolnile besede Gospodove: »Blagor usmiljenim, ker bodo usmiljenje dosegli.«

Kaj pa če mati ni storila svoje dolžnosti in zapustila slabo seme za sabo na zemlji? Otroci pohujšani in zapeljani, nesrečni in mlačni, in vse zaradi njehe krivde! Ko bi bolj molila, bolj pazila, ko bi bila za časa bolj ostra, bi otroci dobri ostali. Zdaj ne more več pomagati. Kako strašno gorje je zrastlo iz male nepazljivosti! — Uboga mati, kako boš enkrat umirala! Kakšna bo večnost, če boš videla otroke zaradi svoje malomarnosti pogubljeni!

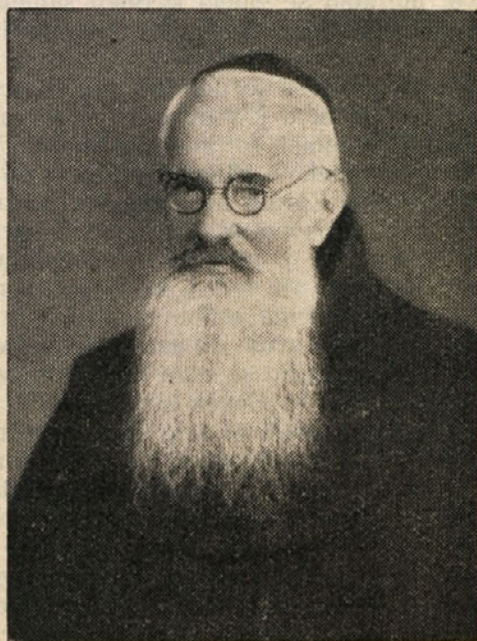
Pri verni materi se pa otroci vsi v solzah zbirajo okrog njene smrtno postelje. Ob času ločitve se pokaže, koliko ljubezni imajo do dobre matere.

H grobu pa prihajajo hvaležni otroci. V solzah se zahvaljujejo dobri materi za vse prejete dobrote, katere zdaj ne morejo povrniti. Krščanska mati, delaj, trpi in izpolnjuj vse svoje dolžnosti iz ljubezni do Kristusa, da se boš poslednji dan smejala.

P. Elekt Hamler, zlatomašnik pri Sv. Trojici v Slov. Goricah

*(Govoril dne 29. junija 1934 P. Henrik Damiš.)

Kdor ne pozna moža, ki še dandanes neomajno oskrbuje svete skrivnosti? Ali kdo ne pozna moža, ki je dosihmal neumorno sejal seme božje? In kdo ne pozna moža, ki vsak čas poln serafinske ljubezni vodi vernike k Bogu? O da, poznajo Vas, O. Elekt, vse Slovenske gorice z Mariborom v ozadju, pozna Vas predobro sosedna Slovenska Krajina, pozna pa Vas tudi najbolj oddaljena Savinjska dolina; saj Vi ste mož, ki mu je v življenju najvišja odlika dolžnosti zvesto spolnjevanje. — Zato vsi, vsi, ki Vas poznamo, izražamo Vam v jeseni dni, ob Vaši zlati maši dolžno priznanje, poklanjamo Vam danes svoja srčna voščila — — —

Današnji slavljenec se je rodil na Ivanjševskem vrhu, župnije Sv. Peter v Gor. Radgoni, 25. februarja 1860. Kot devetnajstletni mladenič je prejel dne 25. avgusta 1879 v Salzburgu redovno obleko ter s tem postal član severnotirolske frančiškanske provincije sv. Leopolda. Dovršivši v Švacu višjo gimnazijo, je bil takoj po prvem letniku bogoslovja v Bocnu (južno Tirolsko) v slavnem Tridentu dne 29. junija 1884 — torej vprav danes pred 50 leti — posvečen v mašnika. In ko je končal vse bogoslovne nauke, je že v jeseni 1887 kaplanoval pri Mariji Materi milosti v Mariboru in l. 1889 vršil hkrati službo vojaškega kurata. L. 1893, meseca septembra, je prišel kot kaplan, katehet in voditelj III. reda k Sv. Trojici, kjer za enkrat ostal nepretrgoma 10 let. L. 1901 je bil tudi gvardijan in župnik. V jeseni 1903 ga najdemo v Nazarijih. V M. Nazaretu je zlasti opravljal službo kateheta in dve leti vodil tretji red. Na jesen 1907 se je vrnil k Sv. Trojici. Meseca avgusta l. 1911 je bil prestavljen v Maribor. Tu je deloval kot kaplan, katehet, kaznilniški kurat in sredi januarja 1915 je

prevzel še službo vojnega kurata. Koncem septembra l. 1920 je bil začasno poslan v taborišče Sterntal ali Strnišče pri Ptuj. Iz tega begunskega tabora je šel oktobra 1921 tretjič k Sv. Trojici. Tukaj je bil nekaj časa kaplan, tretji red pa je vodil celo do leta 1932.

To je kratek potek življenja našega jubilaranta P. Elekta. Pa kaj naj razberemo iz tega? Ker je naravno izhodišče vsega duhovnikovega delovanja le mašniški red, zato naj vam, bratje in sestre, ob tej slovesni uri zlate maše našega preč. P. Hamlerja predvsem spregovorim o veličini mašništva.

Katoliški duhovnik je značilno orodje v božjih rokah. Kot posebljena »posoda« zastopa celo mesto Boga. Če kdo, imenuje se duhovnik po pravici namestnik božji. Vsled tega dejstva je jasno, da ni mogoče najti pravega merila kakor ne na zemlji, tako tudi ne med blaženimi v nebesih za njegovo veličino. Da pa vendar moremo spoznati neomejeno veličje katoliškega duhovništva, moramo se zateči k Bogu samemu.

Duhovnik izvršuje dela Boga Očeta. To Očetovo delo je dvojno: notranje in zunanje.

Na znotraj. Glejte naša duša je delujoč duh in se bavi s spoznavanjem seve omejenega predmeta, t. j. v duši se rodi nekaj, kar predmet predstavlja. Ta spoznani predmet se imenuje umska podoba ali misel; izraža jo beseda za tisti predmet. — Slično se dogaja po nauku krščanskih misliteljev v božjem življenju. Zaradi neskončnega spoznanja rodi namreč Oče podobo svojega bistva, ki je po sv. Pavlu »podoba njegovega bitja in odsvit njegovega veličastva«, ¹ t. j. po božjem spoznanju se pojavi druga božja oseba, edini Sin božji ali »Beseda«, ki je po večnem rojstvu istega bistva z Očetom, kot rojena druga oseba pa različna od Očeta. — No takisto pokliče mašnik po moči svoje oblasti Zveličarja na oltar pod podobama kruha in vina. Skrivnostno se nam rodi Odrešenik; med nami in z nami biva Jezus Kristus, Bog in človek skupaj.

Na zunaj. Bogu Očetu pripisujemo delo stvarjenja in ohranjenja sveta. Pa zakaj je naredil Bog svet iz nič, zakaj neki skrbi zanj? Sveto pismo nam pove: »Vse je Gospod zavoljo samega sebe naredil«, ² pa tudi zaradi »izvoljenih«, ³ t. j. vse je ustvaril v svojo slavo in v naš blagor. — Samo po sebi je umevno, da je spremenjenje ali spreminjanje kruha v Jezusovo telo in vina v Jezusovo kri, ki ga izvrši v božjem imenu mašnik, višjega pomena ko ustvarjanje končnih bitij. Med bitji naravnega, čeprav so nastala čudežno, in bitjem nadnaravnega reda ni primere. In vendar, kar stori pri sveti maši s svojo vsemočno voljo Oče, stori zavoljo samega sebe in zavolja »izvoljenih« po svojem odbranem mašniku. — O velikosti katoliškega mašnika!

Duhovnik je v nekem oziru »drugi Kristus« ali kakor pravi sv. Hieronim »Odrešenik sveta«.

»Jaz sem pot in resnica in življenje«, ⁴ je mogel reči le Kristus. Toda če duhovnik, kakor se spodobi, pristavi: »Po Kristusu, Gospodu našem«, potem pač more te besede obrniti tudi nase.

»Življenje« znači njegovo mašniško službo. Duhovnik opravlja dajanje sv. maše, deli svete zakramente, posvečuje in blagoslavlja ter moli. Ali kakor je najsvetejše opravilo na zemlji sv. maša, tako nam tudi največ božjega življenja prihaja iz Jezusove daritve; saj se nam po isti povečuje ljubezen do Boga, daje moč za životvorno krščanstvo, vliva pogum za naša dejanja, naklanja milost spreobrnjenja, odpuščajo se časne kazni,

¹ Hebr. 1, 3. ² Preg. 16, 4. ³ Mt. 24, 22. ⁴ Jan. 14, 6.

odvračajo nesrečo, delijo časne dobrote in lajša se trpljenje dušam v vica. In vsemu temu je srednik »maziljenec Gospodov« duhovnik.

»Resnica« da duhovniku pravico za učeniško službo. O, kako ponosen je bil sv. Pavel na pridigarstvo! Rekel je: »Ni me poslal Kristus kršče-
vat, ampak evangelij oznanjat.«⁶ Pridigar je prvi glasnik božjega kralje-
stva. Predmet njegovemu oznanjevanju je »Kristus, božja moč in božja
modrost.«⁶ In če tudi morajo morda kdaj cerkveni govorniki z Izaijem reči:
»Kdo (še) veruje naši besedi?«,⁷ ostane jim pa tolažba: »Kako lepe so
noge oznanjujočih mir, oznanjujočih dobro!«⁸

In »Pot« pomeni duhovnikovo pastirsko ali kraljevsko službo. Ni
druge poti v nebesa, kakor da hodimo za Jezusom. Posnemanje Kristusa
je naša največja naloga. Tu nam prednjači katoliški duhovnik. Z besedo
in zgledom »vodi srca k ljubezni božji in k potrpežljivosti Kristusovi.«⁹
Z vso močjo pritega slabotne k spolnjevanju božjih zapovedi. Z ljubezni-
vostjo in milobo pa mehča tudi uporne za križ Gospodov. — O vzvišenosti
Kristusovega namestnika!

Duhovnik pa tudi opravlja dela Sv. Duha.

Po položitvi škofovih rok postane duhovnik na poseben način božja
dediščina in prejme izredne darove Svetega Duha. Ti duhovni darovi so
različni, kakor so različne duhovnikove službe in različna njegova dela.
»Enemu se po Sv. Duhu daje beseda modrosti«,¹⁰ da more uspešno raz-
lagati krščanski nauk šolski mladini. Drugemu dar govora, t. j. »da govori
ljudem v spodbudo in osrčevanje in tolažbo.«¹¹ Zopet drugim se pode-
ljujejo »zmožnosti za pomaganje«,¹² n. pr. siromakom, bolnikom itd.

Po svetem mašniškem posvečenju in po cerkvenem pooblaščenju na-
stopi duhovnik kot postavni odposlanec Sv. Duha v deljenju svetih za-
kramentov. — Vsi veste, da Sveti Duh deli v Jezusovi cerkvi svoje milosti.
Posebna sredstva milosti so med drugim sveti zakramenti. Ker pa so redni
upravitelji teh zakramentov mašniki, torej so ti tudi delivci Duhovih milosti.

Končno je duhovnik pobočnik Sv. Duha. Ta pomembni naslov se mu
vtisne na dan posvečenja. Kot viteški bojevnik se ima boriti za kraljestvo
Sv. Duha proti svetu in proti peklu. Proti svetu: Bogu odtujenim, grehu
ter zmotam vdanim ljudem. Proti peklu: »satanu in drugim hudobnim du-
hovom«. Težka je sicer borba, a za hrabrega viteza tolikanj lepša zmaga.
— Pa naj bo dovolj, dovolj o velikosti služabnika Najvišjega!

(Dalje prihodnjič.)

ROMANO GUARDINI — F. T.:

Sveta znamenja

(Nadaljevanje.)

Platno

Čez oltar je pogrnjeno. Leži kot korporal, kot telesni prt Gospodov
pod kelihom in hostijo. Mašnik je zavit vanj, ko opravlja božjo službo, v
albo, belo oblačilo. Pokriva mizo Gospodovo, ko se pri njej deli božji
kruh...

Dragoceno je pravo platno; čisto, tenko in močno. Ko tu leži tako
belo in sveže — mi nehote pride na misel hoja po zimskem gozdu. Ne-
nadoma sem prišel na reber, vso pokrito z nanovo padlim snegom, brez
madeža razgrnjeno med črnimi jelkami. Tedaj si nisem upal čez s svojimi

⁶ 1 Kor. 1, 17. ⁷ 1 Kor. 1, 24. ⁸ Iz. 53, 1. ⁹ Rim. 10, 15. ¹⁰ 2 Tes. 3, 5. ¹¹ 1 Kor. 12, 7. ¹² 1 Kor. 14, 3. ¹³ 1 Kor. 12, 28.

nerodnimi čevlji. Prav spoštljivo sem zavil okoli... Tako leži platno pogrnjeno za svetišče.

Ležati mora zlasti na oltarju, kjer se opravlja božja daritev. Govorili smo o oltarju, kako je pomaknjen kvišku, najsvetejši kraj v božjem hramu. Preudarili smo, da je zunanji oltar prispodoba za notranjega v duši. Ne, več kakor prispodoba: Vidni oltar ne pomeni samo srčnega oltarja notranje pripravljenosti na žrtev, temveč ta in oni spadata skupaj. Na skrivnosten način sta eno. Pravi oltar, popolni, na katerem se opravlja Kristusova daritev, je živa enota obeh.

Zato nam platno govori tako silno k srcu. Čutimo, da se mu nekaj mora odzvati v naši notranjosti. Občutimo to kot neko zahtevo do sebe, očitek, hrepenenje. Samo iz čistega srca se rodi prava žrtev, platno pa uteleša čistoto, kakršna mora biti v srcu, če naj bo žrtev Bogu všeč.

In marsikaj nam pove o čistoči. Tenko in žlahtno je pravo platno. Neuglajenost, nasilnost še ne ustvarjata čistote. Z godrnjavim ravnanjem nima opravka. Nje moč je moč nežnosti; njena umerjenost je plemenita. Pa moč živi v njej. Pravo platno je močno. Ni pajčevina, ki se razfrli ob vsaki sapici. Resnična čistota ni nekaj boleznega. Ne umika se življenju, ne živi sanjarsko v umišljenih sanjah in previsokih vzorih. Resnična čistota ima rdeča lica življenjske radosti in krepak prijem pogumnega boja. In še eno pove platno premišljivemu umu. Takoj ni bilo tako tenko in čisto, kakor sedaj leži tu. Izprva je bilo surovo, nekazno, dostikrat ga je bilo treba prati in beliti, da je zadobilo dehtečo svežost. Čistota ni tu od začetka. Brez dvoma je milost; gotovo dobiš ljudi, ki jo nosijo kot dar v svoji duši, da ima vsa njihova bit kreposti polno svežost najbolj notranje bistvene čistosti. Ampak to so izjeme. Kar pač sicer nazivljemo čistost, je dostikrat prav negotova stvar in pomeni samo, da je ni majal še noben vihar. Resnične čistosti ni na začetku, temveč na koncu. Šele po dolgem, pogumnem delu jo dosežeš.

Na oltarju leži platno, belo, tenko in močno. Je čistota, srčna plemenitost in sveža moč.

V Skrivnem razodetju svetega Janeza je nekje govor o veliki množici, ki je nihče ni mogel prešteti, iz vseh narodov in rodov in ljudstev in jezikov; stoje pred prestolom, oblečeni v bela oblačila in eden vpraša: »Ti, ki so oblečeni v bela oblačila, kdo so in odkod so prišli?« In odgovor se glasi: »To so tisti, ki so prišli iz velike bridkosti ter oprali svoja oblačila in jih očistili s krvjo Jagnjetovo. Zato so pred božjim prestolom in mu služijo noč in dan.«

»Obleci me v belo obleko, Gospod,« moli mašnik, ko se oblači v albo za sveto daritev...

Čuj neustvarjeno modrost: »Moje veselje je, pravi, bivati s človeškimi otroki.« Toda če hoče Bog izkazati svojo milost zvesti duši, jo pelje v samoto, kjer govori njenemu srcu. Kako bi se dala opisati radost te nebeske zabave? Kdor jo je kedaj užil, ne more več prenašati zabave ljudi. O Jezus, govori mojemu srcu, poslušati hočem samo še tvoj glas in vse stvari naj molče!

Nauk križa »Judom pohujšanje, a poganom nespamet« ljudje najmanj razumejo. Da je Bog umrl, da bi jih rešil, pred to skrivnostjo se jim bo ponižal razum; ampak da se morajo tej pretresljivi žrtvi zavezati, ko odmirajo sami sebi, svojim strastem, svoji volji, svojim željam — to jih dela uporne. Treba je pač, da to slišimo; zakaj od tega zavisi naše zveličanje. Vse, kar gre k nebu, pride s podnožja križa.

Lamennais.

Ob posvetitvi nove cerkve sv. Cirila in Metoda v Ljubljani

Za nami so slovesni dnevi, ki so obdajali kot blesteča krona praznik posvetitve cerkve sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. Neizrečeno globoko se mi je vtisnila v spomin procesija z relikvijami, ki se je vršila na predvečer posvetitve. Sicer ob najhujšem nalivu, pa je vendar bilo nad tisoč vernikov, ki so z gorečimi svečami spremljali ostanke mučencev proti novi cerkvi in peli litanije vseh svetnikov. Ulice so bile čisto zapuščene, zavite v mrak poznega večera, šum padajočega dežja je spremljal napeve, vse je bila ena sama čudovita pesem globoke žive vere, ki je preprosta in trdna.

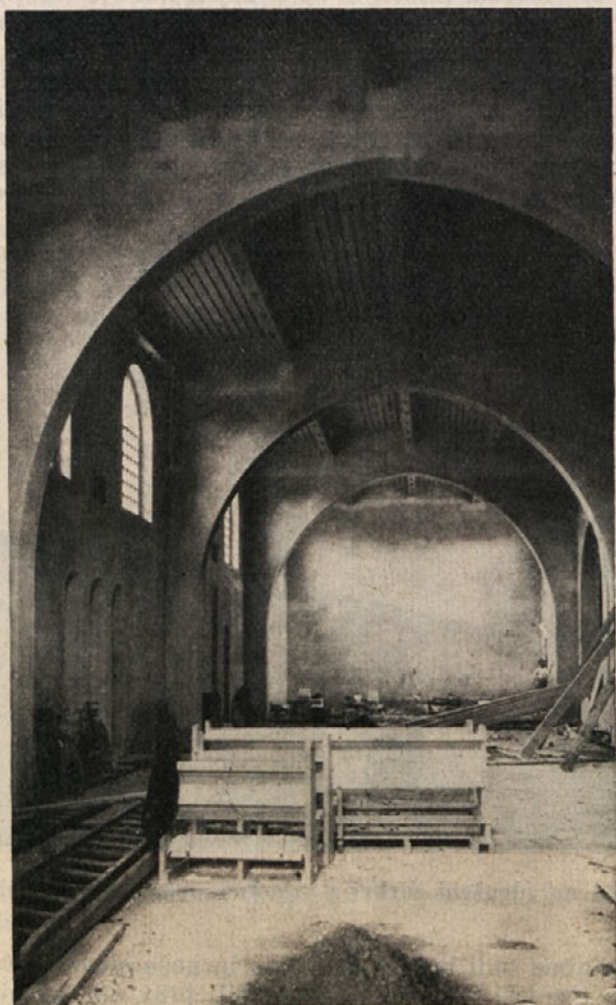

Pogled na združeni cerkvi z vzhodne strani (Foto Grabjec)

Gotovo zanima tudi bravece »Cvetja« in naše slovenske tretjerednike zunanost in notranost te cerkve, saj so bili prav oni, ki so položili prvi temeljni kamen s svojim velikodušnim darom.

Proti severni strani Ljubljane, tam, kjer leže pokopani tisoči in tisoči ljubljanskih meščanov, tam, kjer so gomile naših prvih mož in mojstrov besede in učenosti: Valentina Vodnika — P. Marcellijana, poleg njega Matija Čop, ki je bil po besedah učenega sveta pravo čudo znanosti in še Jernej Kopitar, ki nam je dal slovečo slovnico in še dolga vrsta znanih in odličnih imen. Tam se dviga sedaj poleg stare cerkvice sv. Krištofa z ličnim stolpom cerkev sv. Cirila in Metoda. Če pridete po Dunajski cesti in se ozrete na desno roko, pogled ni posebno veličasten, pročelje je skoraj skromno in preprosto, izvzemši stebrov, ki nosijo streho pred glavnim portalom. Ko pa vstopite v notranjost, se vam oko vzradosti nad mogočnim prostorom, ki ga poživljajo trije loki in dele prostor v štiri gradbene celice.

In ko se oko umiri, preide na desno roko skozi dvoje umirjeno lepih lokov v stransko cerkev sv. Krištofa, nekoliko nižje leži, kakor novoposvečena cerkev in je vezana v celoto s položnimi stopnicami. Vmesni prostor med staro in novo cerkvijo je pa smotreno tako urejen, da bo trikotni prostor, ki je nastal z združitvijo obeh cerkva, služil kot majniški oltar in bo videen iz obeh cerkva. Glavni oltar v novi cerkvi je napravljen ves iz skrbno

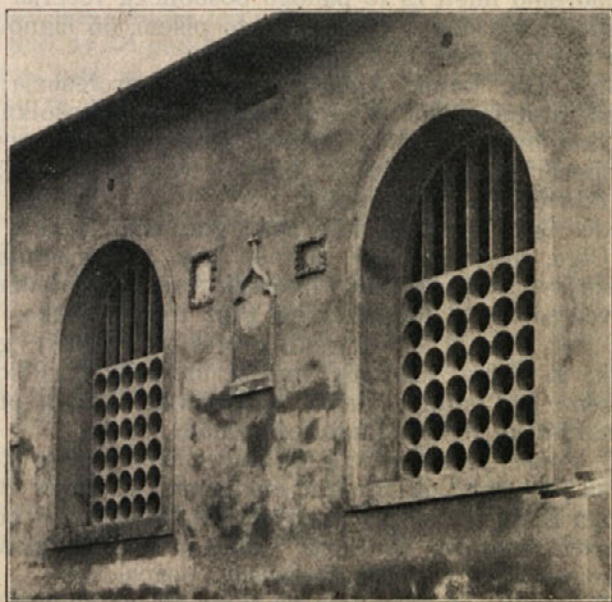
Notranjščina nove cerkve

brušenega podpeškega kamna, vendar pa še nima nastavka in tabernaklja. Desno od glavnega oltarja je nameščen pevski zbor, kamor pridejo tudi orgle, ko bo enkrat zbranega dovolj denarja. Kor je čisto nizek, tako kot je bilo v starih časih v prvih samostanskih cerkvah. Tudi nova zakristija, udobno dostopna tako s kora, kakor tudi od zunaj, zelo lična, preprosta, kakor celota in vendar tudi posebna zaradi močnih preklad in pod temi lesenimi bruni so okraski bivših nagrobnih spomenikov v obliki zavitih listov. Pogled od glavnega oltarja proti portalu je naravnost presenetljivo lep, preprosti leseni strop diha neko posebno domačnost in svetilke, viseče

s stropa navzdol v svoji zvončasti obliki iz skrbno obdelane bakrene pločevine, lepo izpopolnjujejo celoten vtis. V levo steno je vdelenih dvoje spovednic in prižnica. Iz prižnice, ki se nanjo pride po posebnih polžastih stopnicah v notranjosti stene, govornik z lahkoto obvlada oba prostora stare in nove cerkve. Nekaj novega je tudi lepa krstna kapela, svetla in prostorna, tako da bo mogoče vršiti vse krstne obrede z največjo dostojnostjo.

Ne smem pozabiti omeniti, da bo nova cerkev prva, ki bo imela ogrevalno napravo, kurjeno s plinom.

Kdor hoče imeti pravi vtis o celotni zamisli mojstra arhitekta Jožefa Plečnika, naj stopi na pokopališče in naj s pokopališke strani gleda celoto. Tu bo šele videl, kako je nova cerkev kljub vsej preprostosti zares lepa

Značilna okna nove cerkve

in kako v steno vzdani nagrobni spomeniki dajejo zunanosti neko posebno lice. Lepše strniti staro z novim, je skoraj nemogoče.

Vendar pa ta cerkev še ni celoten načrt, ki je zamišljen na opuščinem pokopališču sv. Krištofa. Zakaj tam v ozadju, kjer stoje danes zapuščene arkade, bo stala spominska cerkev, imenovana »Hram Slave«. Med obema cerkvama pa je zamišljen čudovito lep gaj, miren in ves pokojen, vsa sveta zemlja tolikrat blagoslovljena in vsa orošena s solzami stoletij. In tam bi bili pokopani in bi sanjali svoj zadnji sen pred večnostjo naši slovenski velmožje, knezi iz duha porojeni, naše najboljše žene, naša slava in naš ponos, našega naroda najboljši in najlepši cvet.

Mislím, da ni odveč, če h koncu poudarim, da ima največjo zaslugo za uresničenje prelepih načrtov mojstra Plečnika, župni upravitelj nove župnije p. Kazimir Zakrajšek, O. F. M. Z neumornim delom in največjo požrtvovalnostjo je zbiral sredstva za novo hišo božjo. Želimo, da bi tudi vse, kar je tako lepo začel, tudi dovršil. Vsaj naposled je vse storjeno za bogastvo dušnega življenja in čast božjo.

† P. Hugolin Sattner

(Nadaljevanje in konec.)

Posebno hvaležnost sem pa dolžan profesorju Vedral-u, ki pri dopoldanski službi božji igra popolnoma nesebično in požrtvovalno. Njegovo sodelovanje je zaradi tega še posebne vrednosti, ker je silno natančen in me opozori na to ali ono, kar bi morda jaz pregledal. Tej solidarnosti je pripisati, da smo izvajali na koru prav lepe in umetne latinske maše, po petkrat na leto tudi z orkestrom, in peli tudi slovenske pesmi od vseh domačih skladateljev in če smo v drugih literaturah našli kaj lepega, tudi te.

Priredili smo semtertje tudi kak cerkveni koncert, vendar v sedanjih razmerah ne moremo imeti za to panogo posebnega veselja.

Pevski zbor šteje danes (1926), ko to pišem, 35 članov in članic. V trajen spomin naj navedem njihova imena.

Sopran: Ga. Bajuk Amaliya, soproga profesorja; gđc. Zupan Poldka, mestna uradnica; gđc. Vedral Ljudmila, visokošolka; gđc. Plestenjak Antonija, kontoristinja; gđc. Gerlovič Zofija, članica opere; ga. Erklavec, članica opere; gđc. Planinšek Marija, trgovca hčerka; ga. Fabiani Pavla; gđc. Miklavčič Pavla, uradnica.

Alt: Gđc. Gril Karolina, hiš. pos.; gđc. Gril Minka, njena sestra; gđc. Štrucelj Olga, uradnica; gđc. Hafner Lea, kontoristinja; ga. Robida Ivanka, profesorjeva soproga; gđc. Pliberšek Ana, kontoristka; ga. Menardi Josipina, trgovca soproga; gđc. Menardi Pija, njena hčerka.

Tenor: G. Robida Adolf, real. profesor († 1928); g. Šink Franc, vladni uradnik; g. Pelan Vladimir, mestni uradnik; g. Pokorn Jos., žel. nadzornik, inžen.; g. Cedilnik, jurist; g. Pečenko Silvan, pisar. uradnik; g. Lukman Anaklet; g. Hribar Lado, osmošolec.

Bas: G. Povše, član opere; g. Erklavec, član opere; g. Prunk Josip, ravn. Zadr. tisk.; g. Del Cott Rudolf, medicinec; g. Bajuk Božidar, osmošolec; g. Hofman Emil, žel. višji nadzornik, šef promet. žel. odd.; g. Vedral Bogomil, zavarov. uradnik; g. Bozja Vinc., priv. učit. glasbe († 1932); g. Arnič, konservatorist; g. Ačko Frančišek, bogoslovec.

Skupaj 35 članov. Ta zbor poje pa samo pri dopoldanski službi božji ob 1/2 10, zjutraj pa pevke-članice III. reda in Marijine kongregacije, ki so se tudi že lepo izvežbale.

Za enoglasno petje se nikdar nisem mogel ogreti.

1. ker je naš narod skozi in skozi harmonično nadahnjjen. Vsa lepota slovenskega petja je tedaj v lepi melodiji in harmoniji.

2. Sem mnenja, da naj vsak narod poje po svoje. Rastline, ki se iz Nemškega presadijo na naš zeljnik, ne uspevajo vselej. — S čim so se slovenski romarji vsikdar skazovali v Rimu, če ne s harmoničnim petjem?

Kakšna je naša struja? Moderna ali starokopitna? Naša struja je zmerno-moderna. Držimo se srede — zlate skleda.

Pok. p. Hugolin od l. 1926 naprej svojega življenjepisa ni nadaljeval. Zato ga hočemo z ozirom na njegovo glasbeno delovanje tu izpopolniti.

Od leta 1926 naprej se začne doba njegovih velikih koncertov. Povod temu so dale poplave na Viču, v Logatcu in Škofji Loki. Da bi tem krajem pomagal, je imel na teh krajih l. 1926 koncerte, čisti dobiček je šel za poplavlence. Koncerte je priredil s svojim zborom. — L. 1927, ob 100 letnici smrti Beethovna, je naštudiral njegovo C-dur mašo z velikim orkestrom. Istega leta je priredil koncerte v Kamniku, Celju (Stabat Mater od J. Foersterja), Šiški (v novi cerkvi), v Mariboru (Beethovnova C-dur maša) in

na veliki petek v Ljubljani v frančiškanski cerkvi (Stabat Mater). Drugo leto ob 100 letnici smrti Schuberta je naštudiral njegovo G-dur mašo s soli, zborom in orkestrom. To mašo je pel zbor z orkestrom nato tudi pri dveh koncertih, v Kočevju in Novem mestu. V tej dobi je zložil tudi tri velike skladbe Mariji na čast (Kraljica miru).

L. 1929, dne 20. aprila je umrl dolgoletni organist frančiškanskega zbora g. J. Vedral. Izguba je bila velika. Od tedaj naprej do smrti p. Hugolina je spretno orglal in sodeloval z vso požrtvovalnostjo in ljubeznivostjo g. kapelnik Neffat. Leta 1932 je priredil p. Hugolin svoj poslednji koncert v Novem mestu. Zbor je izvajal veliko C-dur mašo Beethovna z orkestrom, pri orglah je bil g. Neffat. Vsako leto je priredil nekaj koncertov še v Radio Ljubljana. Drugače koncertov ni več prirejal.

Omembe vredno je tudi, da je bil p. Hugolin izboren poznavalec zvonov in zvonovske tehnike ter je po vojni določil skoraj vsem zvonovom v Sloveniji in tudi za drugod dispozicijo. Istotako je bil izvrsten poznavalec orgel in je ravno tako skoraj vsem novim orglam določal dispozicijo.

Poleg tega se je zadnja leta zlasti bavil mnogo z litografijo ter je to stroko, ki je pri razmnoževanju notnega materiala tako važna, popolnoma obvladal. Saj je marsikatero zbirko svojih pesmi kar sam natiskal.

Bistro je zasledoval glasbeno življenje pri nas, hodil na koncerte, poslušal radio. Še en mesec pred smrtjo je bil pri izvajanju Jefejeve pri-sege v Mariboru.

Zadnji dve njegovi veliki skladbi sta velikonočna »Vstal je Gospod« in »V kripti sv. Cecilije«, ki je pri proslavi njegove 80 letnice še sam poslušal. Istega leta so mu postavili tudi spomenik pred Matico. Končno je instrumentiral še žalno koračnico iz »Oljke« za vojaško godbo (na pobudo g. Čerina), in to skladbo mu je zaigrala godba »Sloge« na njegovi zadnji poti.

Največjo ljubezen in pažnjo je pač vedno polagal na svoj tako ljubljani zbor. Vsak petek je bil pri vaji, vsako nedeljo na koru in dirigiral z njemu svojstvenim mirom. Te vaje in maše bodo pač ostale vsakemu njegovemu pevцу vekomaj v spominu. Vodil je z mladeniško čilostjo izvajanja velikih instrumentalnih maš Rheinbergerja, Schuberta, Erba, Faista in drugih.

Zadnji teden pred smrtjo je komponiral še slovensko »Libero« in neko Marijino pesem še prav v soboto, preden je umrl.

Zbor je štel ob njegovi smrti 33 članov. So pa sledeči:

S o p r a n : gđc. Zupan, gđc. Gerlovič, gđc. Miklavčič, gđc. Fratrik, gđc. Hanuš, ga. Fabiani, ga. Wohinc, ga. Erklavec, gđc. Lokavšek, gđc. Vedral, gđc. Štrucelj.

A l t : gđc. Gril Karolina, gđc. Gril Minka, ga. Robida, gđc. Gundrum, gđc. Mekina, ga. Rus, ga. Cepuder.

T e n o r : G. Pelan, g. Pokorn, g. Leskovšek, g. Hribar, g. Cedilnik, g. Klemenčič.

B a s : G. Prunk, g. Erklavec, g. Povše, g. Irkič, g. Vedral, g. dr. Del Cott, g. Premelj, p. Frančišek Ačko, g. Hofman.

Večjih skladb ni zapustil. Pač pa še ima nekaj manjših. Točno ohranjene pa so njegove glasbene študije kontrapunkta in harmonije ter instrumentacije, poleg tega pa vse študije in koncepti njegovih velikih del.

Ko gledamo to ogromno delo pokojnega p. Hugolina Sattnerja, njegovo globoko glasbeno znanje in neumorno delavnost, stvarjenje in strem-ljenje, vemo, da nam je umrl največji slovenski glasbenik.

Mož je razumnejši od žene, ali žena je zvitejša.

Wibbelt.

Nepričakovana zgodba

Pomlad se je nagibala k svojemu koncu.

Neko noč se je izdivjala v veličastnem, divjem viharju. Kakor v sveti jezi, vroče in mogočno, je pihala vihra v vsa drevesa, strgala jim je poslednje cvetove ter jih zbila na tla, zlomila slabotne veje, majala debela, besnela v nežnem zelenju, piskala ob skale, kot mogočne orgle je bučala v jelkah in pela — pela tudi v krvi vseh mladih cvetočih človeških otrok!

To je bila noč! Kmetje so se pokriževali, zapahnili vrata in okna ter z z blagoslovljeno vodo kropili postelje.

Bila je prosta noč zemeljskih duhov. Kdor si upa na vresišče, jih bo slišal vriskati. Ali nihče nima poguma za to. In črevljar-krpač, ki je videl enega takega duha ali škrate teči po vaški cesti v frfračem plašču, ve sedaj, da mora čez leto dni v večnost. On je tudi slišal klicati, ubogi starček, in to je pri tem najhujše. Kaj je pač utegnil zaklicati zemeljski duh?! — — —

Učiteljica je gotovo tudi slišala neko klicanje, zakaj odprla je svoja vrata. Ko je blisk razsvetlil vas in okolico, jo je soseda videla stati na pragu, bila je vsa bela, bosa, z razpuščenima kitama, ki ji je vihar butal proti vratom.

To je bila noč!

Poslednje cvetove je vzela s seboj in v prvem bledem jutranjem svitu je korakal pravljичni kraljevič venkaj čez lilijsko preprogo Suzanina vrtiča.

Za vso razlomljeno krasoto ni imel očesa.

Suzana je jokala.

Poletje in jesen sta plula resnobno in težko preko dežele.

Kraljevska otroka nista nič več slišala drug od drugega.

Nikake pravljice več ni bilo, le življenje, blagoslovljeno, boreče se življenje.

Nastopila je jesen, prišla je zima.

In nekega dne si je stara žena z nevarnostjo lastnega življenja izvojevala pot skozi sneg iz gornje vasi v Lamót. S seboj je nosila skrivnost, skrivnost o najtežjem, kar more nositi ženska. Z žilavo odločnostjo je mogla stara žena ohraniti svojo skrivnost do župana, tam pa se je zgrudila njena moč.

»Na pomoč! — takoj — pošljite sla v Št. Hipolit — dajte zapreči sani, — brzojavite — najprej staršem — ne, zdravniku — ali orožništvu?! — — to je strašno!« —

Ko si je bila županja na jasnem glede tega, kaj je rekla stara žena, se je morala uesti. Župan je pa postal tako rdeč, da se je bilo bati, češ utegne ga zadeti kap. Šapo je lovil: »Sramota, sramota«, je rekel.

»Fantiček je,« zagotavlja starka.

»Vrag ga vzemi,« je zakričal mož, »meni, meni se mora to pripetiti, meni, ko že nad trideset let zvesto upravljam in vodim občino!«

»Saj vi nič ne morete za to,« mu zagotovi in zabiči mamica.

»Kaj poreče voditeljica?! je tarnala županja.

»Ne oblati naše voditeljice s takšnim govnom! Še tega bi se manj kalo,« je pihal župan.

H gospodu župniku grem,« se je poslovila starka, »nazadnje vendar ne moremo malega črvička kar takó pustiti.«

»Najprej bom sporočil staršem,« se je srdil župan, »naj le prideta in sprejmeta darilo... Takšna...«

»Zares, táka... in pri taki sem morala še čaj piti, tebi na ljubo! To imaš ti, župan, od tega s svojo ‚prijaznostjo‘.«

— — — — —

Prav obzirno so zdajci to reč in zgodbo pojasnili našemu župniku. Postal je ves siv v obraz.

»Uboga mladenka,« je mrmral.

»Ali so očetu že naznanili?!«

»To se je že zgodilo, neki sèl je na poti v Šent Hipolit. To bo le-ta vesel: bivši častnik, njegova družina na dobrem glasu, dvakrat ranjen, namestnik prvosednika zveze dosluženih vojakov.«

»Nemogoče,« je vzkliknil župnik, to je oče otrokov?!«

»Ah — ali mislite vi na tega? — Jaz sem njenega imela v mislih.

Sploh pa, kdo neki je to?...?!«

Pametna žena je skomizgnila: »Gospodična ne pove. Mogoče niti ne ve.«

»Še tega je treba, nepoznan oče,« je zabrundal spet župan.

»Uboga, uboga mladenka,« je momljajal prečastiti gospod in zmajal z glavo.

»Oh, zares,« je rekla starka, »v resnici se utegne človeku zasmiliti. Povsem sama je morala preboleti svojo težko uro kakor kakšna dekla na polju. Nihče ni kaj takega slutil. Poleti ni skoraj nikoli šla venkaj in zmeraj le v plašč zavita. Nesreča je hotela, da je tisti dan prišel nadzornik. Nesrečnica je vstala ter mu sredi razreda padla v naročje. Te-leban pa, no naj bo s spoštovanjem povedano, je od strahu vso vas spravil pokoncu, njo pa pustil ležati. Našle smo nato ubogo bitje še v razredu ležeče na tleh sámo — groza je prepodila vse učence. — — — Ponesle smo jo potem v njeno sobo in tam smo našle skrbno zavitega, v košari za perilo spečega »ta malega«, otročička, ki je utegnil biti star nekaj ur... Pozneje nas je nadzornik sevó zaklinjal, naj o tem vendar molčimo. O, jaz bi bila tudi držala jezik za zobmi, še črhnila ne bi bilà, pa kaj, če pa druge —!«

— — — — —

Nikako čudo tedaj, da je že nekoliko dni kasneje župan prejel od najvišje šolske oblasti za Suzano odlok in povelje, naj odrine. Mórala je biti uradno odstavljena: »Francija je ostra, kar zadevā pouk.«

»Prav je takó,« je dejal župan; »žena, prinesi mi mojo domoljubno obvezo¹, služba je služba, kar naravnost pojdem tja gori.«

Županja je bilà višnjeva od razburjenja, spoštljivo je prinesla modro-belo-rdečo obvezo, ki je dišala po sivki² in bencinu.

»La Pepie«, ki je bila po naključju zraven, je odhitela k našemu župniku, ni mogla prenašati uradnih čuvstev. »O Bog, kolika sreča, da naša voditeljica ta čisti angel, o vsem tem nič ne ve.«

Našega župnika je pretreslo sporočilo. (Dalje prihodnjič.)

¹ Izvirnik ima: patriotische Schärpe.

² Izv.: Lavendel. — Prip. prev.

† P. Pavel Potočnik

Komaj lani sem ga поблиže spoznal. Že bolan je prihajal na vrt in v nevajenem brezdelju polegaval v naslanjaču. Tožil je, da ga tišči v prsih. Med popljučnico in porebrnico se mu je nabiral eksudat. Zbirali smo se okrog njega in z njim kramljali, včasih pa se pogovarjali tudi o resnejših rečeh. Nam mladim je očital širokosrčnost, mi pa smo mu ugovarjali. Bilo je lepo. Vzljubil sem ga, ker je bil mož. Včasih je pogovor nanesel tudi na liturgijo, za katero se je vnemal sam in tudi nas skušal pokazati njeno lepoto in globino. Posebno pri srcu mu je bila njegova »Mladina«, ki se je prav tedaj borila za obstanek. — Bila je razpuščena in skrb zanjo mu ni dala miru.

Zdaj pa zdaj je prihajal k njemu na vrt kateri izmed sodelavcev, ki mu je poročal nove vesti in ga spraševal za svet. Z mikavnostjo je sprejemal vsako novo vest in z navdušenjem, ki je bilo lastno le njemu, dajal navodila za nova dejanja.

Ko pa je bil zopet sam, smo prihiteli k njemu in razkrival nam je težave in veselja, ki so združena z duhovniško službo, pa naj bo na prižnici ali v spovednici. Tu in tam je koga zbodel, kakor je le on znal. Saj je v obednici včasih razveseljeval vse omizje. Privoščil si zdaj tega, zafrknil onega, vendar vedno tako, da ni nikogar razžalil. S svojim »hec mora biti« nas je dramil iz resnosti.

Že je pritislilo hladnejše vreme in zdravnik mu je odsvetoval hoditi na vrt. Slonel je na oknu in otožno gledal na nas — mlade, polne življenja. Bolezen ga je huje prijemala in ga priklepala na posteljo. Kadar pa ga je zopet malo popustila, je še hodil na porto, še vodil »Marijino družbo za matere«, ki jo je šele pred dobrim letom ustanovil in imel za nje govore.

Odkar ga je neozdravljiva bolezen prisilila ostajati v sobi, je postala njegova celica centrala za vsa njegova društva. Prihajali so k njemu voditelji posameznih organizacij, mu poročali o delu v društvih in dobivali od njega nasvetov, obiskovali ga sodelavci, ki se jim je že tožilo po njem. Osrčeval jih je in navduševal za delo, ki so se ga lotili.

Ves čas bolezní je gojil nado, da bo ozdravel in zopet vodil in se izživljal v društvih. A upanje ga je varalo. Približno mesec dni pred smrtjo so ga na njegovo lastno željo še enkrat preiskali zdravniki in mu odvzeli vsako upanje na ozdravljenje. Ostal je miren. Poklical je nato voditelje svojih društev, jim dal zadnje nauke in navodila in jih prosil, naj nadaljujejo delo, ki ga je začel. Obljubili so mu. Poslovil se je od njih, a njegovo srce je ostalo med njimi, zlasti pri mladini. Prav skrb zanjo, ker ni dovršil svojega cilja, postaviti ji dom, mu je oteževala zadnjo uro, ki jo je pripravljen pričakoval.

V torek, 19. junija mu je malo odleglo. Prihajala je smrt. Bili smo pri obedu, kar pride strežnik, ki je bil pri njem in pokliče o. gvarijana, pozneje še vikarja. Obšla nas je zla slutnja. Nekako čez četrt ure se vrneta in uresniči se je. »Molimo za pokojnega patra Pavla — De profundis...«

Ubogi Pavel, a vendar srečen, ker Te je Gospod rešil teže tega življenja!

O. Pavel Potočnik, sin kmetskih staršev, se je rodil 18. nov. 1880 pri Sv. Urbanu pri Ptuj, študiral najprej gimnazijo v Ptuj, stopil dne 4. oktobra 1901 v frančiškanski red, nadaljeval svoje dimnazijske študij

dije na Kostanjevici pri Gorici, obiskoval bogoslovje v Kamniku in v Ljubljani in bil 15. aprila 1905 posvečen v duhovnika. Po končanih študijah je prevzel službo učitelja na frančiškanski ljudski šoli v Novem mestu. Za dijake tamkajšnje gimnazije je ustanovil Marijino kongregacijo in sprejel vodstvo III. reda, ki ga je vneto vodil in mu tudi priskrbel lastno dvorano. Iz Novega mesta je šel v Marija Nazaret, a še istega leta je bil nastavljen pri Materi Milosti v Mariboru za kaplana in za kurata v jetnišnici okrožnega sodišča. V Mariboru je zaslovel kot dober pridigar, ljudski misijonar in spreten organizator. Ustanovil je Izobraževalno društvo v Krčevini, Košakih in Melju. Organiziral je sebi prepuščeno mladino v »Katoliško Omladino«, katere naslednica je »Danica«. Poleg

prosvetnih društev je oživil tudi cerkvene organizacije: Apostolstvo mož in mladeničev, Katoliško akcijo, Marijino družbo za obrtnike in Marijino družbo za matere. Da bi pa ta društva tesneje povezal in posameznim zagotovil obstanek jih je združil v »Zvezi prosvetnih organizacij frančiškanske župnije.«

Pri vsem tem obsežnem delu je še skozi dvanajst let opravljal službo kateheta na krčevinski šoli.

Njegovo delo je bilo priznано: pokojni škof dr. Andrej Karlin ga je ob svoji zlati maši imenoval za duhovnika svetnika, Nj. Vel. kralj Aleksander pa ga je odikoval z redom sv. Save V. stopnje.

Ves se je daroval delu za blagor bližnjega in prav ta preobilni napor ga je še mladega (54 let) izročil zemlji v naročje.

»Kar ste storili kateremu izmed teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili.« (Mat. 25, 40.)

Ne boj se noči, saj nam prinaša novi dan.

Wibbelt.

Jakopone da Todi

Roman advokata, frančiškana, svetnika.

(Nadaljevanje.)

Vannin dom. Z njo je prišla v hišo slovečega advokata tiha sreča, nepopisna in vsa lepa nežnost in z njenimi očmi so dobile te široke prostorne izbe poseben topel sijaj. Bila je kljub svoji prirojeni dostojanstvenosti vsa skromna, vsa obzirna in vendar taka, da so jo služabniki malo ne bolj ubogali kot gospoda in da je bil vsakdo srečen, če ji je mogel postreči. Njena spletična, drobna stvar istih let kot Vanna, je bila vsa ljubosumna in se je komaj ganila od njene strani. In Giakomo sam, kakor da se je začelo z njenim vstopom v njegovo hišo zanj čisto novo življenje. Že poprej je slovel po svojih govorih, sedaj je dobila njegova hladna in jasna učenost še nekaj tiste miline, ki je obdajala Vanno kakor neviden plašč in je bila z njo vsa odeta, da je bila prava radost bivati v njeni bližini.

Iz najbolj preproste izbe, iz starih težkih stolov, ki so bili poprej videti tako okorni in brez vsake mičnosti, je napravila ona prijeten kot, kjer se je dalo tako lepo sedeti in kramljati.

Giakomo je tega vesel, je na to ponosen in veleva ji, da se ob nedeljah opravi karmoč slovesno v težko rdečo svilo in v laseh ji mora blesteti zlat diademček, okoli vratu dragocena biserna ogrlica. In tudi tem željam se Vanna smehljaje pokori, ker ve, da je tako všeč njemu, ki mu je žena in vdana iz dna srca. Toda zaeno je spoznala tudi iz teh podrobnosti, kako zelo je Giakomov značaj ves posveten, brez posebne globine, da je vse samo na zunaj in tako malo navznotraj. Ko sta prišla ob nedeljah v cerkev in je začula tu in tam ono svojevrstno šepetanje množice, ki jo rodi oboževanje in občudovanje, je videla, kako je Giakomo več samo na to pozoren in kakor da ves omamljen pije to slast občudovanja vase. V cerkvi je za Vanno izginilo vse posvetno, vsa vsakdanjost je zbežala od nje in v belih rokah je držala dragoceno molitveno knjižico, ki jo je bil dal za poročni dar njen stari p. Avrelji. Sv. maša je bila zanjo čudežna skrivnost polna opojnosti in sladkosti, molila je z duhovnikom in darovala z njim, trpela z Jezusom njegovo zapuščenost v vrtu Getzemani, z grozo videla v duhu njegov zmučeni obraz in doživljala, kako mu drse krvave potne kaplje po čelu in po licih. Globoko je zavzdihnila ob misli na mrzki Judežev poljub, roke so ji kakor narahlo trepetale ob misli na zvezanega Jezusa. Čutila je z njim ob krivični sodbi velikega duhovnika, stala s Petrom na dvorišču in šla s Petrom ven, da se zaeno z njim bridko razjoče, ker Ga je premalo ljubila in tolikrat žalila. Ko pa je v molitvi med sv. mašo šla z Njim pred sodni stol Pilatov in ga videla vsega razbičanega in s trnjem kronanega, je skoraj slišno zaihtela. Pot na Golgoti je doživljala z vsem sočutnim srcem mlade žene in se tam pod križem z Marijo vred jokala.

Njen mož Giakomo de Benedetti jo je tu in tam od strani pogledal in užival je celo v cerkvi nad tem plemenitim obrazom, ki mu je globoka pobožnost vtisnila čisto svoj pečat, prevzela ga je nekaka sladka groza in še čudovita zavest: to ljubo bitje je moja žena.

Dogodilo pa se je tudi, da je tu in tam Vanna slučajno ujela ta pogled in bilo ji je žal svoje lepote, zato ker je čutila globoko v srcu, da Giakomo prav nič ne moli, da je ves hladen in zelo površen. In ko sta se vračala iz cerkve, jo je on vitežko vedel do cerkvenega portala, kjer jima je škofov paz nutil blagoslovljeno vodo, ga je ona rahlo udarila po roki z besedo: »Kako moj gospod danes prav nič ni molil...« In Giakomo se je nagnil

k njej in ji zašepetal: »Saj sem, moja gospa, Boga sem hvalil, da mi je dal tebe.«

Pod njenimi rokami je začelo bogastvo advokatove hiše dobivati viden izraz. Znala je iz malih stvari ustvariti velike in znala je zaposliti v hiši in na vrtu vse, tako da je vrt postal eden najlepših starega mesta Todi, ki je slovelo po svojih vrtovih. Pri vsem tem pa je strogo gledala na to, da je njena služinčad dobila dobro hrano, dostojno obleko in zmeraj toplo besedo in za vse bolečine in težave odprto uho. In trikrat na teden je šla gospa Vanna v spodnjo veliko izbo in je tam z zbrano služinčadjo molila večerno molitev in ko je prišel advent, ni nobenega dne izpustila, ne da bi šla s kapuco na glavi in opasana z drobno vrvice s svojimi služkinjami k zornicam.

Ko pa je po svetem božičnem prazniku nastopila doba zabav in vseh mogočih prireditev, se je hotel Giakomo pred svetom izkazati s svojim novim domom. In res je poklical nekega dne Vanno v svojo delavno sobo, usedel se je k njenim nogam na nizko pručico in ji nato začel pripovedovati, kako misli napraviti s svojo Vanno veliko družabno prireditev in da prosi kraljico svojega doma, da blagovoli vzeti vse to v svoje spretnne roke. Pogledala ga je z dolgim, nemim pogledom. In kakor da je razumel rahel očitek v tem pogledu zaradi svoje posvetnosti, jo je objel okoli pasu in zašepetal: »Veš Vanna, ti si kakor kakšen menišek,« in prožno se je dvignil in deško razposajen kakor je znal biti, je vzel kitaro raz steno in začel popevati staro italijansko pesem: »O, mia bella, o, che dolór...«

Slovesni večer. Hiša advokata de Benedetti je tisti večer odeta v posebno slavo, najodličnejše rodbine so se odzvale Vanninemu vabilu, zakaj glas o njeni lepoti in ljubkosti je segal daleč, glas o duhovitosti advokata de Benedetti še dlje. Na vrhu stopnic, ki so bile pokrite s težko preprogo, je stala Vanna in sprejemala goste. Bila je odeta v dolgo, do tal segajočo obleko iz belega atlasa, okoli ramen hermelinov kožušček, okoli pasu težko srebrno verigo in za zaponko nenavadno velik rubin, ki se je lepo odražal od belega atlasa.

Sobana je bila močno razsvetljena in nemirni plameni oljnatih plamenic so dajali posameznim obrazom čisto svojsko živahnost. Ko odbije ura devet, vstopi v sobano krasno oblečen paž, udari s kladivcem na srebrno ploščo in z lepim deškim altom napove prvo rondo plesa. Izza zaves se začuje godba, čudovito je znala to Vanna urediti, gostje se spogledajo in radost prešine srca mladih plemičev in lepo je videti te zale pare v lepih izbranih kretnjah ob zvokih godbe plesati po sobani. Po končani tretji rondi zopet nastopi paž in bere imena gostov, ter jih povabi, naj prisedejo k mizi. Ko se vsi zvrste, poprosi Vanna navzočega škofa za blagoslov jedil. To starodavno navado, ki so jo jeli po dvorih že opuščati, je ona zopet z vso spoštljivostjo uvedla. S finim občutjem je Vanna razporedila goste tako, da je vsakdo našel sebi primerno družbo. Zakaj ni lahka stvar nikogar zapostaviti in vse razveseliti. Kakor mlado vino ne prija starim mehovom enako mora biti družba starosti in ugledu primerna.

V poznih jutranjih urah so se začeli gostje razhajati in ko je paž zadnjemu odprl vrata in je nato služabnik zapahnil težke vežne duri, je gospod Giakomo de Benedetti slovesno spremil svojo gospo Vanno do spalnice in tam ji je ljubeče poljubil obe roki ter dejal: »Moja gospa ne ve, da je nocojšnja noč več vredna kot desetero dragocenih dobljenih pravn.« Vanna se je na te besede vdano in zaeno trudno nasmehnila.

Malo pred začetkom prve pomladi je prišel h Giakomu njegov mladostni prijatelj Luka Polizzi in ga nagovarjal na vso moč, da meseca maja odideta skupaj v Bolonjo na velika slavlja, ki se ondi pripravljajo, da bi

se tam sešli z vsemi tovariši kakor nekoč v letih mladosti. Giakomo se je nekaj časa branil, češ, da ne more puščati svoje žene v nemar in da to ne gre, da bi sam odhajal na zabave brez nje. Naposled ga Luka Polizzi pregovori, da utegne imeti kako uradno pot v Rim ali drugam in da zaeno zveže prijetno s koristnim.

Pomlad je bila tisto leto nadvse mila, polna sonca in večeri so bili nepopisno lepi. V tistih dneh je gospod Giakomo de Benedetti večkrat vzel kitaro in na vrtu sedeč ob Vanninih nogah pel stare italijanske ljubavne pesmi, bile so to ure čistega najlepšega razkošja dveh mladih src, ki sta se ljubili in se med seboj razumeli. Le enega ni vedel Giakomo, kako njegova žena trpi spričo njegove lahkotnosti in pomanjkanja globoke, vdane pobožnosti. Res ni hotela imeti moža pobožnjaka, pač pa je hotela videti v njem vzor moštosti, katere pa ni brez globoke, plemenite pobožnosti.

Tisti čas se je v mestu Todi mladina vneto pripravljala na pomladni turnir ali vitežke igre, ki so imele biti karmoč slovesne, dnevi še niso bili točno določeni. Primerilo se pa je tako, da je Giakomo de Benedetti dobil vabilo na bolonjske slavnosti prav za tiste dni, ko so se imele vršiti v Todiju vitežke igre. Eno kakor drugo je bilo za odličnega advokata težko opustiti, povsod so računali na njegovo prisotnost in tedaj se je zgodilo, da je Giakomo Vanni prikril popolno resnico. Zakaj Vanna se je bila že dolgo časa veselila teh pomladnih iger, bila je pač otrok svojega časa in svojega naroda. Ljubila je igro zavoljo igre, občudovala je pogum in ljubila junake. In ko ji je tedaj Giakomo z malce narejeno žalostjo povedal, da mora prav tiste dni poslovno od doma, je spreletela njeno čelo senca nevolje. Ne da bi kaj tožila je samo rekla, da ji bo težko sami in da res ne ve, če bi se udeležila tako sama teh vitežkih iger. Zakaj redko so se odličnejše gospe ob takih prilikah pojavile same, bila je navada imeti s seboj vsaj nekaj spremstva. Giakomo pa je bil mislil tudi na to in ji je že pripravil spremstvo, tako da je tudi na to pristala, ko jo je prosil, naj z vsem bleskom zastopa hišo de Benedetti. Sluga Pietro je bil že pripeljal konje, lepo osedlane in pripravljene za dolgo pot, še rahel poljub in objem, vrata se odpro in bela cesta zapoje pod kopiti spočitih konj.

Gospod Giakomo, kam hitiš? Gospod Giakomo, ta-le tvoja radost bo tako drago kupljena! Gospod Giakomo, ozri se nazaj na svoj dom, na ta pristan tihe čudežne sreče, ali ne vidiš, da lega na to srečo velika, velika senca. Ozri se nazaj in poglej, če je tvoja hiša še hiša v soncu, kakor je imenovana v mestu Todi.

Gospod Giakomo tega ne čuje. Misli se mu veselo pno v bodoče dneve, v radost spominov, tekajo nazaj v pretekla leta prvih uspehov in veselih zmag. In ko čez čas prijaše za njim Luka Polizzi prav tako s svojim slugo, se razvname živahen pogovor in tako mlada jezdeca mineta vasi in mala mesta, počivata le ob najhujšem soncu, drugače pa hitita, da čimprej prispeta v staroslavno mesto.

Doma se Vanna pripravlja na turnir. Od služinčadi izbere svojo spletično in še eno mlajših, ki se ne moreta naveseliti lepih oblek, katere jim je Vanna pripravila za ta dan. Sama sebi hoče nadeti rdečo svilo, ozek životek s širokimi rokavci, ob robeih bogato obšito z zlatom. Obe dekleti pa nosita barve, katerim je hiša naklonjena, belo in rumeno. Zakaj tako je bila navada, da so posamezni vitezi za gotove barve, ki so jih imele odlične rodbine v grbu, borili in tako pomnožili čast in ugled takih rodbin.

Na vsezagodaj zjutraj je šla Vanna z dekletoma k maši, da se potem napravijo za dopoldanski turnir. Ko hoče spletična ostati pri njej, ji Vanna veli, da se danes sama opravi karmoč lepo, zase bo že poskrbela. Špletična odide in Vanna je sama v svoji sobi in ko odloži svojo vsakdanjo vrhnjo

haljico, vidi zrcalo nekaj nenavadnega. Zakaj čudovito lepa vitka postava je odeta pod lepo vrhnjo obleko v ostro raševino in prepasana je z belo vrvico, ki nosi troje vozljev, gospa Vanna je že od dekliških let v redu spokornih bratov in sestra svetega ubožca iz Asiza. In nato vidi zrcalo še novo čudo, zakaj gospa noče odložiti tudi za te slavnostne igre spokornega odela in preko belih ramen zdrsne rdeča svila, životek se lepo oprime pasu, pred zrcalom stoji odlična dama v razkošni obleki čisto po želji odličnega advokata in plemiča. Srce te plemenite gospe pa je čisto in spokorno, kakor srce otroka in nato pozvoni, da s spremstvom odide na slavnostni prostor.

(Dalje prihodnjič.)

P. JOŽEF ANTON O. MIN. CAP. — P. MARKO FIŠER O. MIN. CAP.:

Sveti Konrad iz Parzhama

Življenje kapucinskega brata lajika

(Nadaljevanje.)

XVI. Kako je brat Konrad spoštoval duhovnike

Sv. Frančišek je svojim redovnim sinovom naročil, naj vse duhovnike, ki delijo sv. zakramente, visoko častijo in spoštujejo. V znamenje spoštovanja se jim naj priklonijo, pred njimi pokleknejo, jim poljubijo ne samo roko, ampak tudi podkev onega konja, na katerem jezdi. Brat Konrad je vestno sledil naročilu svojega svetega duhovnega očeta. Že v svoji prvi mladosti se je okleni duhovnikov ter jih zaprosil, naj bi mu bili svetovalci in duhovni vodniki. Njihovemu vodstvu se je popolnoma prepuštil. Znano je, da se šoli odrasla mladina, zlasti fantje, kmalu začnejo izogibati duhovnika in njegovih modrih nasvetov. Prostost in neodvisnost, oh, kako sladki besedi za negodno mladino! Toda mladina noče slišati, da jo napačno pojmovana prostost vodi v večno in časno nesrečo. Take napačne prostosti se je varoval Birndorferjev Janez. Izvolil si je stalnega spovednika. Vsako nedeljo je šel v Griesbach k sv. spovedi. Spovedniku je zaupal vse svoje skrivnosti. Pozneje mu je pripomogel z nasveti spovednik g. Dullinger, da se je odločil za samostansko življenje. V samostanu si je volil samo prav dobre in pobožne patre za spovednike. Njim se je imel razen božje milosti zahvaliti, da se je v popolnosti in svetosti tako visoko povzpел in da v stremljenju po svetosti ni zašel na kriva pota pretiliranosti. Kadarkoli je stopil duhovnik na prižnico — naj je bil slaven ali manj slaven pridigar — ga je brat Konrad z vztrajno pazljivostjo poslušal. Nobena beseda mu ni ušla. Če ga je med pridigo glas zvonca poklical k samostanskim vratom, je šel takoj, dasi se mu je videlo, kako težko se loči od pridige.

Kadar je pri samostanskih vratih vstopil duhovnik bodi svetni ali redovni, mu je spoštljivo poljubil roko. Z duhovniki sploh ni drugače govoril kot kleče. Še celo v starosti ni opustil te navade niti pri najmlajšem duhovniku. — Samo enkrat je naredil izjemo pri nekem duhovniku. Isti pripoveduje takole: »Nekega dne sem bil tako nesrečen, da sem padel v smrtni greh. Podam se v Altötting k spovedi. Ko stopim v samostan, ne povem bratu Konradu prav nič, da sem prišel k spovedi. In čudno, služabnik božji se je vedel nenavadno mrzlo do mene. Ni mi poljubil roke kot po navadi. Sam sem si poiskal spovednika. Ko sem po spovedi zopet

srečal na hodniku brata Konrada, se mi je spoštljivo približal in mi poljubil roko.

Izredno je spoštoval in ljubil svojega spovednika. Brat Gilbert sporoča: »Velikokrat sem videl brata Konrada, ko je P. Stanislavu, svojemu spovedniku, nosil drva v celico. Po njegovi smrti je srčno za njim žaloval in veliko zanj molil. V neki svoji knjigi, ki jo je pogosto rabil, se nahaja od njega lastnoročno spisana molitvica za spovednika, ki jo je pogosto opravljal. Tako je brat Konrad visoko spoštoval duhovski stan. Naj bi našel med verniki sedanjega časa obilo posnemovavcev.

XVII. Njegova pobožnost do Križanega

Sv. Bonaventura priporoča češčenje križanega Jezusa kot najkrajši in najvarnejši pot do mističnega združenja z Bogom. Duša, ki želi prodreti v skrivnosti duhovnega življenja, se mora prej umiti v Krvi Križanega, mora neprestano Križanega moliti, premišljevati in poveličevati. Tako je delal brat Konrad.

Že doma se je odlikoval po posebni pobožnosti do trpljenja Kristusovega. Pri sv. maši ga je premišljeval in da bi se tudi čez dan lažje nanj spominjal, je razobesil v hlevu razne podobe Jezusovega trpljenja. Ob odmoru, ko so drugi posli počivali, je on pokleknil pred te podobe in molil z razprostrtimi rokami.

Ta njegova pobožnost se je po vstopu v samostan vedno bolj spolnjevala. Postni čas je preživel popolnoma v duhu pokore. Spremljal je Gospoda Jezusa po vseh skrivnostih trpljenja. Na veliki petek, ko je bilo manj opravila pri samostanskih vratih, je skoraj ves dan prebil v koru zatopljen v skrivnosti Jezusovega trpljenja in smrti. Ta dan ni skoraj nič jedel. Vsak dan je molil sv. križev pot navadno v molitvenem koru, pri lepem vremenu pa tudi na vrtu, kjer je bilo na samostanskem zidovju naslikanih štirinajst križepotnih postaj. Pri vsaki postaji je dolgo premišljeval. Za to pobožnost je porabil skoraj celo uro. Razen tega je prav pobožno častil petere Jezusove rane. Pogosto je molil petero darovanj Jezusovega trpljenja iz knjige p. Martina Kohema. Večkrat, zlasti v prostem času je molil z na križ nepremakljivo uprtimi očmi. Kjerkoli je šel mimo sv. razpela, je za hip obstal, se globoko priklonil, poljubil prste svoje desne roke ter se z njimi dotaknil ran Zveličarjevih nog. Med molitvijo je držal v rokah majhen križec. Ne smemo pa misliti, da je vse to bila le nekaka zunanja pobožnost. V nekem svojem pismu piše: »Križ je moja knjiga. Pogled na križ me ob vsaki priliki uči, kako moram živeti. Ta pogled me spodbuja k potrpežljivosti in ponižnosti. Vsako trpljenje mi ob tem pogledu postane lahko in sladko.« Njegova služba je zahtevala mnogo samozatajevanja in samoodpovedi; bila je zanj neprestan križev pot. Pozimi je trpel veliko mraza v kapelici sv. Aleša. A nikdar se ni pritoževal. Kadar ga je kak brat pomiloval: »Oh, danes ste pa popolnoma prezebljeni!«, je odgovoril: »V božjem imenu že gre.«

Začetek njegovega redovnega življenja spada v čas, ko se je po prizadevanju p. Gabrijela v bavarski kapucinski provinciji resno in temeljito pričela obnova prvotne strogosti nekdanjih kapucinov. Vpeljalo se je zopet spolnjevanje cerkvenih in redovnih postov, polnočna korna molitev in drugo. Bratu Konradu ni bilo dosti skoraj pet mesecev redovnega posta. Celo njegovo življenje je bil nekak neprestan post. Čuditi se moramo, da ni njegovo telo pri naporni službi in postu obnemoglo. Le toliko je jedel, kolikor je bilo potrebno za ohranjenje življenja. Prva leta v

samostanu se je zadovolj samo z juho — boljše jedi je pustil nedotaknjene. Ko sta mu pozneje predstojnik in zdravnik ukazala uživati jedi enako drugim, je vse jedi skupaj zmešal in jih večkrat s pepelom potrosil, da bi svojo sladkosnednost zatajeval. Če ga je opravilo pri samostanskih vratih zadrževalo, da ni mogel priti k skupnemu obedu, se je pozneje v kuhinji zadovoljil z nekoliko juhe in ostanki. V prvih letih samostanskega življenja je smel z dovoljenjem predstojnikov sprejemati sir za svoje zdravje. Ob priliki duhovnih vaj pa se je še temu odpovedal. Neki sobrat ga vpraša, zakaj ne uživa več sira. Tedaj odgovori: »Odpovedal sem se vsemu.« Več let v samostanu ni pil ne piva ne vina, ampak samo vodo. Ko je pa nevarno obolel, mu zdravnik ukaže piti pivo. Konrad uboga. Nekega dne se brat Konrad obtoži, da je razbil skledo. P. gvardijan mu naloži za pokoro izpiti steklenico vina. Čudna pokora; a bratu Konradu je bila res pokora, ubogal je.

Brat Konrad se je skrbno udeleževal vseh skupnih spokornih vaj. Tem pa je dodal še druge. Še kažejo železni bič, s katerim je svoje telo večkrat mučil. Že pogled na ta bič pretrese sedanjega pomehkuženega človeka. Največjo spokorno vajo si je naložil s tem, da si je pritrgoval spanje, ki je trajalo pri njem le dve ali tri ure. — Njegova spokornost je škodovala njegovemu zdravju. Večkrat je obolel. Ob neki taki priliki so mu redovnice sosednega samostana poslale dobro in močno juho. Ker se je že začel redovni post, se je brat Konrad ni prej dotaknil, dokler ga niso zagotovili, da je postna. Velike težave mu je delala njegova želodčna bolezen. Včasih ni mogel spati cele noči, a se ni pritoževal.

Križec, ki ga je pogosto držal v roki, je bil slika njegovih življenjskih križev, katerih se je popolnoma navadil. Kako zelo je ljubil križe in težave, nam povedo njegove besede: »Srečen sem in zadovoljen v Bogu. Vse rad sprejemem iz božjih rok, naj si je trpljenje ali veselje.« Dosegel je torej ono popolnost, o kateri govori Tomaž Kempčan: »Ako si tako daleč dospel, da ti je bridkost sladka in prijetna zaradi Kristusa, potem vedi, da je dobro s teboj; našel si raj na zemlji.«

P. ANGELIK:

† P. Salvator Zobec

Življenjepis p. Salvatorja, ki ga tukaj objavljamo, je sestavljen iz različnih virov. Deloma je posnet iz njegovih lastnih zapiskov, ki jih je dal pisati letos, ko je že čutil, da mu življenje poteka. Takole piše sam: »Ker zelo dvomim, da bi dočakal konec leta 1934, pa tudi vem, da mnogi v posmrtnicah neresnico sporočajo, zato sem rajši to sam o sebi napisal, da ne bodo sobratje v zadregi ko umrjem, kaj naj bi napisali.«

Drugi vir, ki nam poroča o žalostni usodi njegove domače hiše, je črtica v zbirki pisateljice Manice Komanove, ki se je rodila v sosednji hiši domačije p. Salvatorja. Naslov črtice je »Pod klancem«, naslov celotne zbirke je »Šopek samotarke«, ki je izšla v Ljubljani leta 1918. Kakor je avtorica sama izjavila, temelji ta črtica na popolni zgodovinski resnici.

Nadaljnje podatke smo povzeli iz »Cvetja« l. 1930., str. 343, kjer so ob priliki njegove 60 letnice zbrani podatki, kolikor so se pač mogli najti v letopisih naše redovne okrajine. Njegovo delovanje kot voditelja III. reda je opisala dolgoletna tajnica ljubljanske tretjeredne skupščine gospodična Ana Kušarjeva. Rojstne podatke njegovih staršev in bratov pa nam je iz-

ročil g. dekan in župnik v Št. Vidu nad Ljubljano g. Valentin Zabret. Obema bodi na tem mestu izrečena prisrčna zahvala.

P. Salvator Zobec se je rodil v Vižmarjih št. 10, po domače pri Klanšku. Njegov oče Janez Zobec se je rodil 29. decembra 1832, po poklicu je bil čevljar, umrl pa je 7. januarja 1910. Njegova mati Uršula, roj. Švajger se je rodila 20. oktobra 1843, umrla pa je 15. julija 1899. P. Salvator je imel eno sestro in dva brata. Sestra Ivana je umrla 11 let stara 4. maja 1887. Starejši brat Jakob, ki se je izučil čevljarstva, se je poročil leta 1896 z mlado vdovo kočarico Matajko. Ker je pri poroki prevzel precej dolga in je videl, da kljub vsej svoji pridnosti dolga ne more poplačati, je šel v Ameriko in je ondi okoli leta 1917 tudi umrl. Njegov mlajši brat Janez, ki se je izučil mizarstva, je bil od očeta, ki ga je imel med otroki najrajši, imel prevzeti domačijo. Poročil se je 15. junija 1903, pa je tri tedne po poroki 6. julija istega leta za jetiko umrl. Srednji sin med tema dvema je bil Klanškov Francelj, Franc Zobec, poznejši p. Salvator.

Pa poslušajmo p. Salvatorja samega: »Rojen sem bil v Vižmarjih št. 10 dne 17. septembra 1870. Ta hiša je stala v veliki tesnobi v vasi. Jaz se je ne spominjam, pa so pravili, da je bila nekaka lesena bajta, vsaj tako si jo predstavljam. V tistem času so hodili tja na gmajno kanonirji iz Ljubljane na strelne vaje, stanovali so po hišah v bližnjih vaseh. Bila je pa takrat določena neka nagrada za tistega, ki je prvi opazil in naznanil ogenj. Dva vojaka sta želela tako nagrado in sta ogenj neke podtaknila ter naznanila požar. Hiše so bile lesene, na tesnem prostoru s slamo krite, vreme vroče in poletno — ni čuda, da se je ogenj hitro širil in večina hiš upepelil, med temi je bila tudi naša številka 10. Bil sem takrat pol leta star, starši zdaj niso imeli stanovanja, skrb za novo hišo je bila velika, dela čez glavo — jaz sem moral z doma. Šel sem takoj po požaru ali kaj dni pozneje ne vem. Dali so me k materinim staršem, mojemu staremu očetu, ki je bil kovač in stari materi. Kako se mi je godilo, sam ne vem, mislim pa in se nekako megleno zavedam, da sem bil v trdih kovaških rokah, brez plemenitih in oglaženih src. Mislim, da sem se precej trmoglavosti v tej hiši nalezal. Drugače so bile pa tete in tudi moja mati dobrega srea in molitvene.

Kdaj so novo hišo postavili — postavili so jo na gmajni pod klancem, kjer so trije gospodarji dobili svet zastonj, samo da so v stisnjeni vasi nekoliko prostora napravili. Rojstna hiša torej ne stoji več, v sedanji hiši št. 10 sem le rasel, ko so me vzeli iz Mednega zopet domov, ne spominjam se tega prav nič.

V šolo sem hodil v Št. Vid kake dve ali tri leta, pa nič rad. V devetem ali desetem letu sem šel v Ljubljano k frančiškanom za ministranta. Stanovali smo štirje ministranti v samostanu, tam imeli hrano in vse potrebno, vstajali smo vsak dan ob 4 zjutraj. Zaposleni smo bili ves dan z lahkimi deli v cerkvi in zakristiji, imeli smo nekega dijaka iz gimnazije za inštruktorja, na Grabnu sem delal izpit za drugi razred, tako da sem mogel po božiču leta 1884 vstopiti v tretji razred ljudske ali kakor sedaj pravijo osnovne šole. Bil sem med prvimi, pa tudi med starejšimi. V štirinajstem letu sem že bil, ko sem šel v tretji razred. V šolo so me dali, ker starejšemu bratu (Jakcu) ni šlo v šoli. Imel je vročinsko bolezen in mu je vsled tega spomin opešal, ter je izstopil iz prvega razreda gimnazije. Tako sem jaz prišel do študija. Kot gimnazijec se v šoli nisem odlikoval, četudi do šestega razreda nisem ponavljal. Lezel sem. Stradal pa tudi. Po končanem četrtem razredu gimnazije, sem se oglasil za sprejem v samostan, pa so mi svetovali, naj še peti in šesti razred dovršim. Storil sem tako. O svoji nameri pa nisem nikomur zinil, tudi doma ne. V šestem razredu sem imel

na koncu leta ponavljalni izpit iz matematike, ko sem ta izpit napravil, sem vstopil v samostan in šel v novicijat na Trsat.«

Zaradi točnosti naj omenimo, da je bil p. Salvator dne 7. septembra 1891 preoblečen ter nastopil leto preizkušnje obenem z rajnim p. Avguštinom Čampa. Skupno sta napravila 26. septembra 1895 slovesne obljube in bila na isti dan 20. oktobra 1895 posvečena v duhovnika.

Zdaj zopet govori p. Salvator sam. Takole v svojih zapiskih opisuje svoje kleriško življenje v samostanu: »Kajenja sem se težko odvadil, pa

sem se le, ker nisem imel tobaka, voljo sem pa imel. Šlo je in potem kakih pet ali šest let nisem več kadil do četrtega leta bogoslovja. Odvaditi se kajenju je bila v novicijatu najtežja poskušnja. Na pustni večer sem pri tomboli zadel eno škatlico dama cigaret, p. magister pa mi ni dovolil vzeti jih — težko mi je bilo — drugače je bilo pa to leto najlepše. Po končanem novicijatu sem šel v Gorico, dve leti gimnazije, potem bogoslovje. Dve leti doma, dve leti pa v centralnem goriškem semenišču.

V počitnicah sem šel na kolekturo (biro), dvakrat za pšenico, enkrat za vino. Na pšenični biri sem prehodil eno leto vse kraje na desnem bregu

Soče in Benečijo, drugo leto ves Kras do Nabrežine, na vinski biri pa vzhodne kraje od Gorice. V začetku drugega leta bogoslovja sem bil posvečen v škofijski kapeli v Gorici in takrat sem šel prvič domov k staršem na novo mašo. Mati so me v Gorici enkrat obiskali, pa me niso spoznali in so me na poti vprašali, če bi mogli z menoj govoriti. V dveh letih domačega bogoslovja smo vstajali ob tričetrt na 4, od 4 do 6 je bil študij, ob 6 brevir (hore) in sv. maša, po maši zajutrek, od 8 do 11 je trajal pouk. Učili smo se poleg bogoslovnih predmetov (dogmatike, eksegeze itd.) tudi dve uri na teden laščino, eno uro jezik vulgate (latinskega prevoda svetega pisma) in podobnih predmetov, ob 9 je bil počitek. Zadnji dve leti bogoslovja sem pa hodil v Gorico. Prav rad sem bil v tem samostanu, pa smo imeli tudi lep red in urejeno redovno življenje.

Leta 1898 sem bogoslovje končal in bil nastavljen v Samobor. Pet mesecev sem se učil pri p. Deodatu hrvaščine po tri do pet ur na dan. Na sv. Štefana sem prvič hrvaško pridigal, rekli so da dobro, pa čutil sem sam, da sem izgovarjal samoglasnike bolj kranjsko kakor hrvaško, sem pač Gorenjec in trdega jezika. Pet let sem hrvaško pridigal, blizu dve leti v Samoboru, tri leta v Pazinu, pa se jezik kljub trudu ni popolnoma udal, pa ne le meni, ampak tudi drugim ne. Domača govorica je za vsakega najbolj naravna, jezik je nanjo tako rekoč priraščen. Na Gorico sem se tako privadil, da sem jo prav težko zapustil, med potjo v Samobor sem šel na Kostanjevico na novo mašo sošolca, od tam v Brežice, kjer sem naletel na svojega novega gvardijana iz Samobora. Proti večeru sva se skupno z vozom odpeljala, povedal mi je, kje je meja med Kranjsko in Hrvaško in tedaj sem natihiem zmolil Zdravo Marijo, proseč jo za blagoslov. Bili smo štirje patri in smo se razumeli. Imel sem pa dve sobi, ker je bilo še mnogo praznih. Delal sem v spovednici in na prižnici, največ pa sem hodil na pomoč v sosednje župnije, na Mokrice, Veliko dolino, in v okolico Samobora. Najraje sem šel na Veliko dolino, kjer so bili Slovenci.

Tisti čas je prišlo do delitve provincij v hrvatsko in slovensko, bilo je to leta 1900. Samobor je tedaj pripadel hrvatski provinciji. Hoteli so Slovence pridržati za 10 let na Hrvaškem, Hrvatje iz naše provincije bi pa morali takoj iti v hrvaško provincijo. To nam Slovincem ni bilo všeč, zato smo ugovarjali, pa bili smo že postavljeni in podrejeni p. provincijalu v Zagrebu, zdaj smo morali že prositi tega, da nas je odpustil, onega v Ljubljani pa da nas je nazaj sprejel.

Premeščen sem bil nato (1. 1900) na Sveto goro. Ker so pa ta samostan naši ravnokar nazaj dobili in je bilo treba še mnogo urediti, sem čakal v Ljubljani na ugoden čas. Tu sem bil katehet v Marijanišču in kaplan ali subsidiarij v župniji. V tem času sem se začel tudi pripravljati za misijonske pridige. Kakih osem mesecev sem bil v Ljubljani, potem sem šel zgodaj spomladi na Sveto goro; tu sem nadalje delal in pilil misijonske pridige in se v laškem jeziku izpopolnjeval, da sem mogel delati v spovednici.

Čez dve leti (1902) so me poslali v Pazin za vikarja in kateheta na laški in hrvaški šoli. Laško štirirazrednico sem sprejel, za hrvaško sem se opravičil, češ, da mi ni mogoče v dveh tujih jezikih krščanskega nauka na šoli sprejeti. Še za laško sem potreboval več ur na dan za pripravo. Storil sem, kar sem mogel, veliko pa nisem opravil, ker so Lah (odrasli in otroci) Slovence zelo sovražili. Eno leto sem vztrajal, potem sem to nehvaležno šolo pustil. Hodil sem pa bolj pridno po misijonih doma in na Vestfalsko, pa tudi po Istri na tridnevnice. Za osemdnevni misijon niso bili ne ljudje ne gospodje. Tridnevnice so pa nekateri radi sprejeli. Na misijone sem rad hodil in sem se jih z veseljem udeleževal nad 25 let.

Na kolikih sem bil, ne vem, hodili smo pa razni patri po Kranjskem, Štajerskem in Goriškem. P. Angelik Hribar je šel najraje s p. Avgustinom in z menoj; parkrat sem bil tudi patrom jezuitom na pomoč. Na Vestfalskem sem bil osemkrat, deloma s tovarišem, deloma sam. Nazaj grede sem se navadno po potu bolj mudil in obiskal razne kraje. Berlin, Milan, Padova, Prago, Dunaj itd. Vožnja je stala le par mark več, hrano in stanovanje sem pa dobil v naših samostanih. V Pazinu sem bil tri leta. Nerač sem šel tja s Svete gore v to kotlino, pa sem se tako privadil, da sem bil rad tam.

Rad sem postregel tudi Lahom v spovednici in drugače, tako da so me osumili, da z njimi držim, pa nisem. Postregel sem tudi tem zato, ker sem vedel za par laških gospodov, ki Slovenk v Trstu niti spovedati niso hoteli in sem imel to za krivico. Slovenci smo v tem oziru mnogo boljši kot Nemci in Lahi. Dolžnost vseh laških in nemških gospodov je, da se učijo jezika naroda, med katerim delajo, dajali bodo o tem težak odgovor pri Gospodu, ki bo poganski nacionalizem strogo obsodil.

Iz Pazina sem šel leta 1905 nazaj na Sveto goro za gvardijana. Na Sveti gori sem bil zelo rad. Na gori bivati je lepo, zlasti na Sveti gori, odkoder je razgled na odprto morje, na visoke Alpe, na goriške griče in brda, na širo furlansko planjavo. Še pozneje sem na Štajerskem celo leto pogled na morje pogrešal in še sedaj mi pride ta krasen pogled pogosto v spomin. Visoko na gori se čuti človek prostega, vzvišenega, lahkega, da bi kar zletel.«

Bržčas se je p. Salvatorju tedaj tudi svetogorska Mati božja tako prikupila, da jo je do svoje smrti tako vneto ljubil in častil.

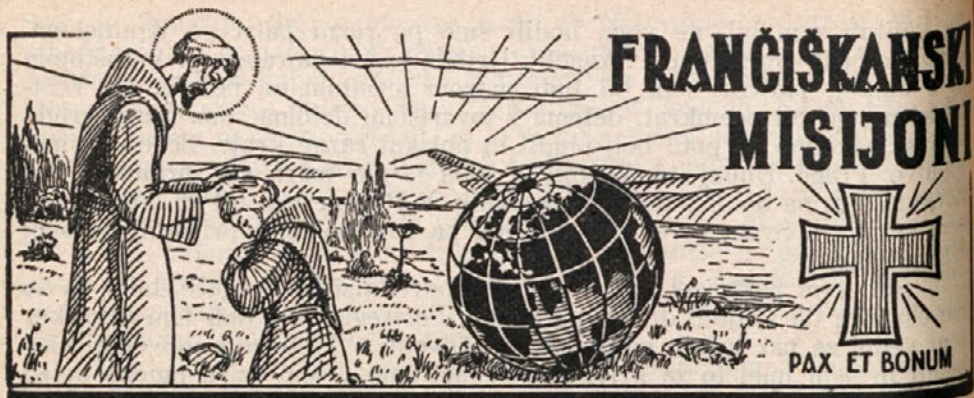
Leta 1908 je p. Salvator postal župnik in gvardijan v frančiškanskem samostanu Marija Nazaret, kjer je ostal dve leti. O svojem delu ondi piše takole: »Ljudje so me radi imeli, hotela sva s p. Anzelmom zidati društveni dom in šolo med samostanom in hlevom in sva zbrala že ves les in skoraj ves denar, pa je moral p. Anzelm zbežati v Ameriko, mene so pa vzeli v Ljubljano za subsidiarija pri župniji.«

V dobo bivanja p. Salvatorja v Mariji Nazaretu pade tudi smrt njegovega očeta, ki je, kakor že omenjeno, umrl 7. januarja leta 1910. Njegov mlajši brat Janez je bil kmalu po poroki umrl, njegova žena se je drugič poročila s Francetom Krušec iz Št. Vida št. 13; tako je domača hiša patra Salvatorja prišla v druge roke. Samoposebi razumljivo je oče to silno težko prenašal, stanovati je moral sedaj čisto pri tujih ljudeh, čeprav v domači hiši. Povsem razumljivo je, da je prišlo večkrat do prepira radi hrane in postrežbe, kakor se to tolikokrat zgodi, če mladi prevzamejo posestvo in gresta oče in mati na prevžitek. Tu je bilo še toliko slabše, ker ni imel pri sebi nobenega domačega človeka več. Nekoč je šel na obisk k svoji sinahi Matajki starejšega sina Jakca, ter je nazaj grede, ko je hotel iti v hlev spat, v temni noči padel v greznico in utonil. Drugo jutro so ga potegnili iz jame zmrznjenega. Potek te žalostne zgodbe popisuje Manica Komanova in jo zaključuje takole: »Pol leta po žalostni Klanškovi smrti je prišel obiskat svoje starše p. Salvator, nekdanji Klanškov Francelj. Šel je tudi tja za hlev na vrt, odkoder se je tako lepo videla Klanškovina, njegova domača, a sedaj popolnoma tuja hiša. Naslonil se je na orehovo deblo in glasno jokal. Skušali smo ga potolažiti, a ni se nam posrečilo. Nepotolažen in solznih oči nas je zopet zapustil. Od tedaj ga ni videl nikdo več v domači vasi.« — Tako Manica Komanova.

(Dalje prih.)

Kdor ne zna čakati, se mu redko kaj posreči.

Wibbelt.

P. ADOLF:

Bazilika Rojstva Gospodovega v Betlehemu

(Nadaljevanje.)

Cerkev Rojstva Gospodovega je videti na zunaj kakor kaka stara trdnjava. Na desni cerkve je grški in armenski, na levi pa frančiškanski samostan in pa gostišče za romarje. Pročelje cerkve je z zidovi močno podprto, ker se je hotelo podreti. Vsi trije samostani se cerkve tako močno držijo, da je videti vse skupaj samo eno poslopje, ki pa na zunaj cerkvi prav nič ni podobno. Pred cerkvijo je velik in lepo potlakan trg.

Kjer pa imajo pri enem in istem poslopu razni gospodarji svoje pravice, ni mogoče, da bi se tupačam zaradi pravice grdo ne spogledali. In tako je tudi pri betlehemski baziliki.

Do preprirov pride vsako leto na dan Nedolžnih otrok, ko vsakteri izmed lastnikov čisti, kar je njegovega pri cerkvi.

Med katoličani in Grki gre že dalj časa za to, čigava je leva stena bazilike, na katero je prizidan frančiškanski samostan. Po odločitvi turške oblasti iz l. 1853 je cela cerkev, tedaj tudi njena leva stena, last katoličanov, to je frančiškanov. Toda frančiškani se cerkve do sedaj niso mogli polastiti, ker se temu Grki s silo upirajo.

Za sedaj velja, kdor čisti in popravlja kak oltar, stopnice ali steno, ta je lastnik stvari. Do zunanje strani leve stene in do njenih oken pa je mogoče priti samo s terase, ravne strehe našega samostana, moremo jo čistiti samo mi, torej je naša.

Pred enim letom so bili Grki na dan Nedolžnih otrok s svoje strehe spustili na vrvi enega izmed svojih ljudi na našo streho, da bi od tod prišel do oken v levi steni bazilike. Ko pa je bil Grk prišel po vrvi na našo streho, ki leži precej niže od grške, so naši Grku vrv prerezali, mu z njegovo vrvjo na hrbtu roke zvezali in ga nato vlekli v samostan in sicer v kopalnico. Tu so najprej poskrbeli, da bi njegove hlače ne trpele škode, potem pa so ga po vseh predpisih pretepli, kakor so nekdanje teple poredne šolarje v šoli in jih še dandanes tepejo Angleži. Grk je sicer vpil, kolikor je le mogel, toda njegovo vpitje je gorečnost cerkvenih varuhov le še podžigalo. Godilo se mu je kakor orglam. Kolikor huje pritiska mehač na mehove, toliko huje pojejo orgle.

Po končani kazni so naši poslali po policijo in so ji izročili grešnika, ki so ga bili ujeli pri delu, ko je udrl v naš samostan.

Tako je bilo pred enim letom.

Da bodo Grki tudi letos na našo streho silili, to smo vsi pričakovali.

Dne 27. decembra 1933 na dan pred Nedolžnimi otročiči, je pater kustos, vrhovni glavar Sv. dežele, pisal našemu predstojniku v Betlehem, da naj bo previden, če bodo Grki zopet silili v naš samostan. Skrbno naj pazi na naše pravice in obenem tudi na to, da naši ne bodo krivi kakega izgreda ali pa celo pretepa.

Drugi dan, 28. decembra, ob 7 zjutraj se je oglasil na porti, pri samostanskih vratih vice governer, namestnik okrajnega glavarja za Betlehem z dvema policajema in z dvema delavcema in je želel govoriti s samostanskim predstojnikom. Vprašal je p. gvardijana za dovoljenje, da bi smel s svojimi ljudmi očistiti zunanji zid in cerkvena okna leve cerkvene stene. Grki se namreč niso več upali na našo streho, poprosili so torej glavarja, ki je tudi Grk, da bi on v njih imenu osnažil ta del bazilike.

P. gvardijan je glavarju odgovoril, da bomo naše stvari že mi sami osnažili in da nikomur ne dovolimo, da bi se vmešaval v naše pravice. Naše pravice bomo branili tudi s silo, če bo potreba. Za vse slučaje smo že zaprli vsa vrata, ki peljejo v samostan in na naše terase.

Na ta odgovor je glavar s svojimi ljudmi odšel, mi pa smo stražili naprej vse kraje, kjer bi se utegnili pokazati Grki.

Okrog osmih zapazimo glavarja s policaji in delavci na terasi grškega samostana. Ž njim je bilo tudi več grških duhovnikov. S seboj so imeli vrvi in lestvice.

Ko so si bili od tam ogledali našo teraso, ki leži kakih deset metrov niže in meji deloma na cerkveno steno deloma pa na grški samostan, so zvezali skupaj dve lestvici, ker ena sama je bila prekratka, in so jih začeli spuščati na našo teraso, da bi odtod prišli do cerkve. Glavar, policija in duhovniki pa so gledali pričakovaje tega, kar bi se utegnilo prigoditi.

Pa tudi mi, bratje lajiki in kleriki, smo z naše terase skrbno opazovali vse počenjanje naših nasprotnikov. Razen potrebnih stvari za brambo, smo imeli postavljena tudi dva fotografska aparata, kakor dva kanona, ki sta bila naravnana na grško trdnjavo.

Kakor hitro smo bili zapazili na strehi naših nasprotnikov okrajnega glavarja, smo aparata takoj namerili nanj in ravno njega vzeli na muho. Glavarju sta bila aparata zelo neljuba in se je začel pred njima takoj umikati in se skrivati za hrbte policajev in delavcev. Toda aparata sta iskala vedno le glavarja, ker ravno on je bil glava naših sovražnih sil.

Komaj je prišla grška lestvica v bližino naše terase, že so poskočili naši ljudje nanjo, kakor maček na miš, ko ta iz luknje pogleda. Pograbili so jo, kakor berič tatu, ki ga zaloti pri delu.

Kdo bo močnejši, Grki ali naši, na tem ni bilo nobenega dvoma. Štirje naši močni varuhi so vlekli lestvico in le za silo sta jo držala dva Grka, vedno v največji nevarnosti, da bosta šla z lestvico na glavo v globočino desetih metrov. Policija, duhovniki in glavar svojim ljudem niso mogli nič pomagati, ker zraven lestvice ni bilo nobenega prostora. Mahali so z rokami, skakali so in kričali prav tako kakor koklja, kadar ji mlade račke poskačejo v vodo.

Ker Grki svojim niso mogli pomagati drugače, sta dva izmed njih privalila velik kamen, da bi ga iz višine spustila na glave naših, ki so vlekli lestvico.

(Dalje prih.)

Ljudem se moramo posoditi; darovati se smemo le Bogu. Pogosto občevanje s stvarmi deli dušo in jo slabi: više mora usmeriti svoj pogled.
»Naša domovina je v nebesih,« pravi apostol. Lamennais.

Generalni vizitator naše provincije.

Vsako tretje leto se v vsaki frančiškanski redovni provinciji (= okrajini) vrši kapitelj. V ta namen general reda sam ali v njegovem imenu njegov zastopnik obišče in pregleda vse samostane provincije. Po končani vizitaciji se vrši kapitelj, na katerega so povabljeni vsi gvardijani samostanov, štirje definitorji, kustos ter sedanjci in bivši provincijali. Potem se vrše volitve novega provincijala, definitorjev in kustosa. Ta nova vlada pa potem voli nove gvardijane in druge redovne funkcionarje. Kapitlju predseduje general sam ali v njegovem imenu njegov zastopnik, to je tisti, ki je provincijo vizitiral.

Te dni je prišel v provincijo generalni vizitator, poslan od generala samega, dr. p. Teofil Harapin. Le-ta je bil že dvakrat provincijal sosedne zagrebske frančiškanske provincije, govori gladko slovensko in so mu naše razmere že kolikortoliko dobro znane. Sedaj vrši službo vseučiliškega profesorja na frančiškanski univerzi Antonanum v Rimu. Dobri Bog naj mu da blagoslov v njegovem sedanjem važnem in odgovornosti polnem opravilu.

Zlatomašni jubilej p. Elekta Hamler. Dne 29. junija t. l. je nad vse slovesno obhajal pri Sv. Trojici v Slovgor. svojo zlato mašo naš dolgoletni voditelj in vizitator preč. p. Elekt Hamler. Že predvečer tega jubileja je pokazal, kako je o. Elekt priljubljen svetotrojiškemu ljudstvu. Priredili so mu namreč sijajno podoknico s petjem in godbo. Samostan, kakor

vse hiše v trgu so bile razsvetljene in v zastavah. Med potrkavanjem, streljanjem in zvoki glasbe se je tudi vršil dolg obhod po trgu, veličastni kresovi pa so goreli v pozno noč. Streljanje, potrkavanje in sviranje se je obnovilo na vse zgodaj zjutraj. Ob pol 10 dopoldne je bil triumfalen vhod v cerkev. Pri samostanskih vratih sta p. zlatomašnika predvsem pozdravili dve belo oblečeni dekleti — ena sorodnica, druga članica Marijine družbe. Najlepši pozdrav je bil seve tretjeredniški, pa tudi oni mladeniške Marijine družbe ni zaostajal. Na čelu so potem korakali križarji in klarice, dalje dekliška in fantovska Marijina družba, tretjeredna skupščina z zastavo, povabljeni gostje in belo oblečena dekleta ter številna duhovščina z jubilantom in njegovim sorodstvom. Gasilci so tvorili špalir. Med potrkavanjem in igranjem godbe so se kmalu oglasile tudi orgle in s cerkvenega kora je zadonela prelepa pesem: »Zlatomašnik bod' pozdravljen!« Vsa cerkev je bila ta dan na prazničneje zaodeta: venec pri vencu, luč pri luči, pa tudi glava pri glavi, in oči vseh so bile obrnjene v jubilanta, ko je oblečen z zlatim plaščem, noseč zlato krono na glavi, še mladeniško čvrsto stopal s pozlačeno palico k oltarju. Po nekih molitvah je sledil slavnostni govor. (Glej str. 229.) Višek radostnega razpoloženja med množico pa se je dosegel, ko je na poziv govornika s prižnice g. dekan Gomilšek prebral dekret o imenovanju zlatomašnika za lavantinskega knezoškofijskega duh. svetovalca v priznanje in pohvalo vzglednega re-

dovniškega in duhovniškega življenja ter gorečega dušnopastirskega delovanja. Po govoru je pel p. Elekt svojo zlato mašo, vmes mnoge obhajal in na koncu podelil papeški blagoslov s P.O. Vsa cerkvena slovesnost je trajala dobre tri ure. Kakor

pri vходу, tako tudi pri izhodu so spremljale nepregledne množice ljudstva jubilanta z najprisrčnejšimi čuvstvi, pač v zavesti, da duhovnik, ki deluje 50 let v slavo božjo in v blagor ljudstva, zasluži tako čast in slavo. P.—ik.

**Pax
et bonum!**

**Mir in
vse dobro!**

P. ANGELIK:

Kdor noče na stara leta biti sam sebi in drugim v nadlego, kdor hoče tudi na stara leta, ko ne bo mogel več vršiti svojega poklica, živeti od svojega dela, naj se zavaruje za starost in onemoglost pri zavarovalnem odseku III. reda.

Glavni pogoji za zavarovanje za starost in onemoglost so sledeči:
Kdor se hoče zavarovati:

1. Mora biti ud III. reda ali se zavezati, da vanj stopi tekom petih let;
2. se mora preživljati z lastnim delom in ne sme biti odvisen od dobrote bližnjega;
3. ne sme biti star nad 55 let;
4. mora biti naročen na »Cvetje« ali se nanj naročiti.

Kdor potrebuje tiskovine za vpis ali želi kakega nadaljnjega pojasnila, se lahko pismeno ali osebno obrne na »Zavarovalni odsek III. reda v Ljubljani, Marijin trg 4« ali na »Župni urad Marijinega Oznanjenja v Ljubljani«.

1. Čemu zahtevate zadnji čas pri vsakem posameznem plačilu za zavarovalni odsek tudi navedbo stanovanja? Saj prej tega ni bilo treba.

Res je, da prej tega nismo zahtevali, toda število zavarovanih članov je bilo tedaj še majhno, in je bila zato navedba stanovanj nepotrebna. Sedaj pa, ko se teden za tednom množi število zavarovanih članov, se je pripetilo, da so bili prišli plačat zavarovalnino člani in članice s popolnoma enakimi imeni in priimki. Pri vpisu v kartoteko posameznih vplačil potem sprva nismo vedeli, komu naj vpišemo vplačano vsoto v dobro.

Zgodilo se je tudi, da so posamezni člani in članice izven Ljubljane prišli včasih plačat zavarovalnino osebno v Ljubljano, včasih pa so jo plačali po poštni položnici. Seveda je bilo tudi tukaj težko določiti, in zvezano z mnogimi nepotrebni pisariji, da smo dognali, komu naj vplačano vsoto vpišemo v dobro. Prav zaradi teh in podobnih slučajev je nastala potreba, da moramo od vsakega člana Zavarovalnega odseka, ki vplača zavarovalnino, zahtevati istočasno tudi točno navedbo stanovanja. To ni zaradi naše sitnosti, ampak samo zaradi pravilnega poslovanja, ker pač vsakdo plača zavarovalnino zase, ne pa za druge.

2. Ali more sodišče zaseči en del pokojnine oziroma rente onemu, ki je nesposoben za pridobivanje? Zavarovani član je sklenil z Zavarovalnim odsekom III. reda zavarovalno pogodbo, na podlagi katere je upravičen dobivati mesečno pokojnino ali rento. V smislu § 242. izvršilnega postopka so pa ti zneski izvzeti od izvršbe, v kolikor ne presegajo zneska 6000 Din na leto. Le preko te letne vsote se more zaseči zavarovalna pokojnina oziroma renta.

Opozorilo! Nekateri, ki so se vpisali v Zavarovalni odsek III. reda, so pozabili priti po zavarovalne police, ali po pismene odgovore na razna vprašanja, katera so stavili pri vplačilu premij.

Ker nam police delajo napotje in ker pismeni odgovori zastarajo in postanejo neveljavni, ako dotični predolgo ne pridejo ponje, bomo odslej vsako zavarovalno polico in vsak odgovor na stavljeno vprašanje odposlali dotičnim po pošti.

Kronika III. reda

SV. RUPERT V SLOVENSKIH GORICAH, okr. Sv. Trojica v Slovenskih goricah; ust. 1. 9. 1929; voditelj: Kodrič Jože, župnik; odbor: Dobajs Anton, Rojs Elizabeta, Robnik Elizabeta, Pavlič Antonija, Sue Marija; število članov: moških 28, ženskih 201; delujoči odseki: odsek katoliške akcije, misijonski, treznostni; naročnikov Cvetja: 47; okoliš skupščine: 3214 duš.

»BLAGOR MRTVIM, KATERI UMRJEJO V GOSPODU.« — Podgorje: Legnar Antonija. — Gornja Polskava: Strmšek Marija, Koban Ivana, Ambroš Elizabeta. — Sv. Lovrenc na Pohorju: Rušnik Marija, Lipner Frančiška, Hojnik Anton, Kozjek Apolonija, Pergarec Elizabeta, Kresnik Lucija, Vivot Marija, Viltušnik Tomaž, Pečovnik Valentin. — Sv. Janž na Dravskem polju: Kreitner Marija, Pulko Marjeta, Ogrizek Jakob. — Remšnik: Močivnik Julija. — Gornja Sv. Kungota: Puchmeister Matija. — Sv. Martin pri Slovenjgradcu: Kalinšek Martin, Mevc Marija, Čujež Pavel, Lenart Ivan, častni kanonik, Mihev Helena, Repnik Marija, Gams Marjeta, Mrzel Frančiška. — Marenberg: Jäger Ottilija. — »ZAKAJ NJIH DELA GREDO Z NJIMI.« (Raz 14, 13.)

Razno

Studenci pri Mariboru. Kdorkoli pride v Studence in vidi cerkev sv. Jožefa — patrona delavcev — v tako revnem stanju zunaj in znotraj, gotovo vzdihne: »Oj, ti ubogi sv. Jožef, ki imaš tako revno svetišče!« Ker ta cerkev ni farna, ampak podružna sv. Magdalene in ker so naši delavci revni, je oo. kapucinom, ki tu oskrbujejo službo božjo, nemogoče popraviti to svetišče. Prav za prav niso dolžni, ker ni njihova cerkev. Ker pa je vendar hiša božja, bi jo prav radi polagoma popravili, kolikor bodo dovolili dospeli milodari. Zato se obrača predstojništvo kapucinskega samostana na dobra srca pobožnih častilcev sv. Jožefa, naj po svojih močeh prispevajo z milodari, da se popravi ta hiša božja. Za dobrotnike se vsak teden opravi ena sv. maša. Tudi sicer se moli pri službi božji ob nedeljah in praznikih popoldne. Prav gotovo bo sv. Jožef mogočen priprošnjik tistim, ki storijo kaj v njegovo čast. — Vsak najmanjši dar za popravilo sprejema: Predstojništvo kapucinskega samostana, Studenci pri Mariboru.